

IZGREDI
V TRSTU

Istočasno so se obmetavali s kamenjem in kletvicami ob meji pri Gorici Jugoslovani in Lahhi.

TRST. — Dne 4. nov. so italijanski dijaki s palicami in kamenjem nastopili proti policiji ter obmetavali ameriške in angleške vojaške tovorne avtomobile z opeko, pripravljeno za tlakovanje cest. Spopadi so trajali tri ure. Nobeden od vojakov, ki so bili v tovornih vozilih, ni bil ranjen, ranjenih pa je bilo 15 dijakov in več policistov. Izgredi so se končali šele, ko so pričeli policisti s puškami streljati v zrak.

Tekom izgredov se je nekaj demonstrantov zateklo v cerkev sv. Antona, ki jih je policija pod vodstvom angleških vojakov z vodnimi curki izgnala iz cerkve. Ta akcija utegne povzročiti še hujše incidente, ker katoličani smatrajo cerkev za posvečen prostor, kjer je nedotakljiv vsak ki se pred preganjalci zateče vanjo.

Demonstracije so se vršile ob 35. obletnici vkorakanja Italije v Trst po prvi svetovni vojni.

Približno ob istem času se je kakih 200 Italijanov in Jugoslovancev ob meji pri Gorici obmetavalo s kamenjem in psokami. Tukaj se je združila obmejna policija obeh držav, da ne običajno zopet v zametih, če bi spet začelo mesti.

PRVI SNEG V CLEVELANDU

CLEVELAND. — Včeraj smo dobili v Clevelandu prvi sneg, ki pa je do danes že skopnel. Mesto je pripravilo že vse potrebne stroje in naprave, da ne običajno zopet v zametih, če bi spet začelo mesti.

Aretacija nadaljnega
poljskega škofa

BERLIN. — Poljska varnostna policija je aretirala nadaljnega škofa, to pot katol. škofa iz Ermlanda v vzhodni Prusiji, ter ga uklenjenega odvedla v zapor.

Prijetje trgovca
z omamili

CLEVELAND. — Detektivi in federalni organi so prijeli na Terminal postaji 31-letnega Jese Piercea, ko je stopil iz vlaka, ki je privozil iz Chicaga. Pri njem so dobili 10 unč hercina, za katerega je skupil v prodaji na drobno \$16.000.

Smrtna obsodba

ELIZABETH, N. J. — Eugene Monahan, star 44 let, ki je bil obsojen na smrt, ker je v roparskem napadu ubil v neki gostilni točaja ter nekega gosta, bo moral dne 13. dec. umreti na električnem stolu.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes deloma oblačno in mrzlo, ponoči jasno in mrzlo.

Tito v Trstu surovo potegnjeno!

Špiioni molče na vsa
vprašanja ko grob

Profesor s Harvard univerze noče odgovoriti na vprašanja, če je izročal radarske tajnosti komunistom.

NEW YORK. — Abraham Brothman, 39 let stari inženir kemije, ki je nedavno odsedel 2-letno kazen, ker je oviral sodni postopek proti zakoncu Rosenberg, je bil dne 4. nov. poklican pred senatni preiskovalni pododbor, kjer pa ni hotel odgovoriti na vprašanje, če se tudi zdaj bavi z vohunstvom. Ko je prišel iz jetnišnice, ga je pred vrati čakal avtomobil, katerega je poslal Brothmanu njegov delodajalec, ki ima tovarno, v kateri se izdelujejo razni radarski deli za laboratorije signalnega zbora.

WASHINGTON. — Nek profesor na Harvard univerzi, ki ga je svoječasno uposlovala ameriška vlada kot radarskega znanstvenika, ni hotel odgovoriti na vprašanje preiskovalnega odbora, če je kdaj izročil komunistom radarske tajnosti. — Saj veste, kaj pravi peti amandment ustave. . .

NOČEJO PA NOČEJO
NAZAJ V RAJ!

PANMUNJOM, Koreja. — Komunistični pojasnjevalci tukaj nimajo sreče s svojim pojasnjevanjem vojnim ujetnikom o dobrotah v komunističnih deželah. Od 136 kitajskih in severnokorejskih ujetnikov, ki so jim včeraj pojasnjevali, sta samo dva izjavila, da sta pripravljena vrniti se pod komunistični režim.

Francoski rdeči vodja Thorez je milijonar
in živi kakor se pač milijonarju spodobi

Za preureditev že prej razkošne vile v bližini Pariza, v kateri živi "nadproletarec" Thorez, so porabili trideset milijonov frankov. — Vsa bližnja in daljna okolica pase radovednost nad rdečim milijonarjem.

PARIZ. — Ko se je po dveh letih odsotnosti v Sovjetski zvezi vrnil v Francijo generalni tajnik francoske komun. partije, Maurice Thorez, so njegovi privrženci pričakovali velika razodetja, predvsem pa kopico pozdravov in zagotovil tovariša Malenkova. Vendar se je 53-letni generalni tajnik francoske komun. partije vrnil bolan in str, razočaran in razmljen. Zdravljenje v komun. raj po mrtvoudnem napadu v novembru 1950 je bilo popolnoma brez učinka.

Nič čudnega, če so njegovi najzvestejši med zvestimi storili vse, da Thoreza odtegnejo hrupu in histeriji komunističnih aktivistov. Iskali so kotiček, ki bi ostal javnosti čim bolj prikrit. In res je njegov iznajdljivi prijatelj Laurent Casanova, nekdanji poslanec in uradni partijski umetnostni izvedenec staknil primeren prostor. Je to lepa in razkošna vila v Bazainville-u, nedaleč od Pariza, ki ustreza vsem velikim zahtevam komunističnega hierarha.

Casanova je izrecno odredil, da ni treba z ničemer štediti. — Čeprav lastnik vile, stoočstni partije na liniji, ni štedil pri opremljevanju svojega doma, je

Novi grobovi

John Fonda

Po enotedenski mučni boleznici rojak John Fonda, stanujoč na 12716 Lenacra Ave., v starosti 69 let. Doma je bil iz Lokve na Primorskem, odkoder je prišel sem pred 50 leti. Spadal je k Društvu Mir št. 10 SDZ ter Društvu sv. Imena pri fari sv. Lovrenca.

Tukaj zapušta žalujočo soprogo Catherine, roj. Zimmerman ter hčer Heleno in sinova Johna in Antona. V starem kraju pa brata Jožeta in Andreja ter sestri Karolino in Antonijo. Pogreb pokojnega bo v ponedeljek zjutraj ob 8:30 iz Louis Folia pogreb. zavoda v cerkev sv. Lovrenca ob 9. uri in od tam na Kalvarijo.

Rdeči Krcmarek je bil
aretiran na cestnem
oglu v Pittsburghu

Poleg Krcmareka so prijeli FBI organi tudi dva druga ohijska komunisti.

PITTSBURGH. — Anthony Krcmarek, 55 let stari Clevelandčan in funkcionar komunistične partije, ki je pred letom dni izginil iz Clevelanda, je bil 4. novembra aretiran na nekem uličnem vogalu v Pittsburghu. — Aretirali so ga FBI organi, ki so prijeli tudi dva nadaljna rdeča voditelja, katerega sta bila aktivna v državi Ohio. S temi je naraslo število komunistov, ki pridejo v Clevelandu pred sodišče, na enajst. Imeni ostalih dveh, ki sta bila aretirana, sta — M. Chancey, ki je star 45 let in tudi velika rdeča "glava" v Clevelandu, in 39-letni George Watt.

Mnenja o Španiji
Podobno je tudi glavno angleško obdobje glede Jugoslavije in Španije. Mnenje glede generala Franca je večinoma politično, ni pa omejeno na socialiste. Večina torijev, ki niso katoličani, ga tudi ne mara (general Franca).

V ozadiju britanske reakcije v zvezi z ameriško zunanjo politiko tako napram Španiji kakor napram Jugoslaviji, je vojaško vprašanje. Velika Britanija je dolgo dominirala Sredozemlje, pri čemer ji je vedno uspevalo, da je držala Ruse izven sredozemskega vzhodnega konca.

Pred enim stoletjem je šla vprav zaradi tega vprašanja v vojno z Rusijo. Pravi vzrok, da Britaniji ni po volji ameriško - španski sporazum, pa je, ker Anglija sluti v tem sporazumu "miši, ki glodajo njen vpliv na zapadnem koncu Sredozemlja." Ona hoče dobro razmerje s Titom zato, ker hoče imeti nekje na sredi priatelj. Dosedanje izkušnje so jo izučile, da bi bil Tito "boljši konj, na katerega je treba v dirki staviti," kakor pa Italija.

Vrednost Španije kot zaveznice
Kakor v družini državah, tako je tudi v zapadni Evropi veliko ugibanja, koliko bi bila Španija vredna kot zaveznic, če pride do spopada med Vzhodom in Zapadom. Oni, ki ne marajo Franca, pravijo, da bi bila v prav tako veliko in težko breme zapadnim zaveznikom, kakor je bila Italija nacistom. Tisti, ki simpatizirajo s Francom, pa naglašajo, da ima Španija stalno pod orožjem 16 divizij in dostavljajo, da bi Franco lahko v najkrajšem času zbral armado dveh milijonov mož.

Španska armada dveh milijonov mož ali več je čisto možna stvar. Kakšne vrste bi bila se-

Angleži ga smatrajo za boljšega zaveznika kakor
Italijo. — Jugoslavijo kakor Italijo sodijo po izkušnjah zadnjih dveh vojn. — Mnenja o vrednosti španskega zavezništva.

Jugoslovani so bili v obeh vojnah zvesti in hrabri zavezniki, Italijani pa so v obeh obračali plašč po vetru.

Holden White in Philip Drew poročata v clevelandskem listu Plain Dealer iz Londona sledeče:

LONDON. — Naj se že izcimi kar koli iz sedanje tržaške brozge, koliko je gotovo, da so vsi Angleži — desničarji, levičarji in cni v sredi — mnenja, da je bil Tito v Trstu grdo potegnjeno. To mnenje zastopa tudi vse angleško časopisje in celo proameriški listi priznavajo, da je bila storjena glede Trsta velika napaka.

Odlično spričevalo Jugoslovonom

Politika ne igra tu nobene vloge pri vprašanju, kar si povprečni Anglež misli o Italiji in Jugoslaviji. Tita smatrajo tukaj kar za junaka, ker je imel pogum, da se je odtrgal od Kremlija. Poleg tega Angleži tudi niso še pozabili, da je bilo jugoslovansko ljudstvo v obeh vojnah ljudstvo vzhitih in hrabrih zaveznikov — in da je to ljudstvo v obeh vojnah mnogo trpelo. Lahi pa so se, vprav obratno, v obeh vojnah premislili in prelevili in so delali vedno v namen svojih koristi. Tako komentira konservativni list "Daily Mail".

Mnenja o Španiji
Podobno je tudi glavno angleško obdobje glede Jugoslavije in Španije. Mnenje glede generala Franca je večinoma politično, ni pa omejeno na socialiste. Večina torijev, ki niso katoličani, ga tudi ne mara (general Franca).

V ozadiju britanske reakcije v zvezi z ameriško zunanjo politiko tako napram Španiji kakor napram Jugoslaviji, je vojaško vprašanje. Velika Britanija je dolgo dominirala Sredozemlje, pri čemer ji je vedno uspevalo, da je držala Ruse izven sredozemskega vzhodnega konca.

Pred enim stoletjem je šla vprav zaradi tega vprašanja v vojno z Rusijo. Pravi vzrok, da Britaniji ni po volji ameriško - španski sporazum, pa je, ker Anglija sluti v tem sporazumu "miši, ki glodajo njen vpliv na zapadnem koncu Sredozemlja." Ona hoče dobro razmerje s Titom zato, ker hoče imeti nekje na sredi prijatelja. Dosedanje izkušnje so jo izučile, da bi bil Tito "boljši konj, na katerega je treba v dirki staviti," kakor pa Italija.

Vrednost Španije kot zaveznice

Kakor v družini državah, tako je tudi v zapadni Evropi veliko ugibanja, koliko bi bila Španija vredna kot zaveznic, če pride do spopada med Vzhodom in Zapadom. Oni, ki ne marajo Franca, pravijo, da bi bila v prav tako veliko in težko breme zapadnim zaveznikom, kakor je bila Italija nacistom. Tisti, ki simpatizirajo s Francom, pa naglašajo, da ima Španija stalno pod orožjem 16 divizij in dostavljajo, da bi Franco lahko v najkrajšem času zbral armado dveh milijonov mož.

Španska armada dveh milijonov mož ali več je čisto možna stvar. Kakšne vrste bi bila se-

veda njena oprema in orožje, je seveda drugo vprašanje. Prav tako veliko vprašanje je: kako premikati tako armado? V Španiji ni omrežja avtomobilskih cest, kakršnega je imela nacistična Nemčija. Španski železniški sistem pa je tudi dokaj zastarel.

Slovenska pisarna
6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

VSTOPNICE za nedeljsko filmsko predavanje (slike iz Sv. dežele in Jugoslavije), ki ga ima g. Jože Grdina, se dobe tudi v naši pisarni. Toplo priporočamo obisk. (SND na St. Clairju ob 3 popoldne.)

PLOŠČE (božične in velikonočne pesmi) so razposlane vsem, ki so jih naročili. Nadaljna naročila in plačila se pošiljajo na našo pisarno. Cena za album s 5 ploščami (standard velikosti) \$6.

PAKETI za stari kraj, ki jih pošilja Liga preko Trsta, gredo nemoteno naprej kljub takozvanemu "tržaškemu sporu." Za božične pošiljke se požurite. V naši pisarni imamo cenike.

Deklica v Barbertonu
izgubila življenje
v ognju

AKRON, O. — Neka 16-letna deklica v Barbertonu je izgubila življenje, ko je stekla nazaj v gorečo hišo, da bi rešila iz nje svojo mlajšo brate in sestre. Ko je deklica, ki se je pisala Leola McKinney, zadnji pot stekla nazaj v gorečo hišo, ni vedela, da je že vseh osem otrok na varnem pri svoji materi. Šest otrok so odpeljali v bolnišnico, kjer so zdravniki proglasili tri za nevarno opečene.

BEG IZ VZHODNE
NEMČIJE

BERLIN. — Zapadnoberlinske oblasti so izjavile, da je v mesecu oktobru pribežalo iz Vzh. Nemčije v zapadni Berlin 537 članov "ljudske policije," ki so zaprosili za politično pribežališče.

Odslavljanje delavcev
na Daljnem vodu

TOKIO. — Ameriško vojaško poveljstvo je naznailo, da bo do 10. novembra odslovilo 5.007 japonskih delavcev, ker so denarna sredstva nezadostna.

NAJNOVEJŠE VESTI

TRST. — V včerajšnjih izgredih je policija dva izgrednika ubila, 12 pa ranila. Tržaški delavski svet je pozval vse delavce na 24-urno stavko v znamenje žalovanja.

CHICAGO. — Vojni poročevalec Frank Noel, ki je bil 33 mesecev vojni ujetnik komunistov v Severni Koreji je dejal, da niso Združene države storile ničesar, da bi pripravile svoje vojake za fizični in duševni odpor proti komunističnemu pritisku.

Razne drobne novice iz Clevelanda
in te okolice

Krogov narodno - politični večer—

Jutri ob osmih zvečer bo imel v okviru Krogovih narodno-političnih večerov zashtopnik "Slovenske pravde" predavanje o njenih ciljih v John's Bar na voglu St. Clair in E. 63 St.

Slikovna predstava—

V nedeljo ob treh popoldne bo v SND na St. Clair Ave. Mr. Jože Grdina kazal slike, ki jih je posnel na svojem potovanju po deželah Orienta in v stari domovini. Pokroviteljstvo nad to prireditvijo ima Slov. moška zveza.

Prestavljena seja—

Podružnica št. 3 Slov. moške zveze ima sejo v soboto, 7. novembra, ob 7:30 zvečer v navadnih prostorih Slov. doma na Holmes Ave.

Dobro je povedal—

Pismo Vrhenskega Tineta je tokrat prav posebno zanimivo, naj ga vsakdo pazljivo prebere!

Rojnice—

Mary in Lojzu Lozar, 17406 Grovewood Ave., se je rodil že tretji sinko. S tem sta postala Louis in Mary Rojec, ki imata gostilno na Grovewood Ave., že tretjič stari oče in stara mati. — Čestitamo!

Seja—

Društvo Kras št. 8 SDZ vabi svoje člane na sejo v nedeljo, 8. novembra, ob navadnem času v Slovenskem domu na Holmes Ave.

Tretja obletnica—

V soboto ob 7:30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. sv. maša za pok. John Paulin v spomin 3. obletnice njegove smrti.

Božične karte—

Pri Novaku na 6122 St. Clair Ave. imajo v zalogi lepe voščilne karte za Božič v slovenskem in hrvaškem jeziku.

Klub mater pri sv. Vidu—

Klub prireja v četrtek, 12. novembra, ob 1:30 pop. južno v Shaker Lee Hall. Odhod tja z busi točno ob eni izpred cerkve sv. Vida. Čisti dobiček je nasti.

BAJKA O KOMUNISTIČNI "STRANKI"

OD ČASA DO ČASA vidimo v lokalnem ameriškem časopisu dopise nekaterih ljudi, ki izražajo svoje — morda dobro misleče — mnenje, da se proti komunistični stranki ne bi smelo nastopati kakor se nastopa, in da kongresni odbori nimajo pravice, vpraševati po političnem prepričanju katerega koli posameznika, ki je vsled tega torej upravičen zamolčati odgovor.

Vsi tisti, ki tako mislijo, imajo docela napačno koncepcijo, da je komunizem politično prepričanje in da je komunistična stranka ali partija politična stranka v pravem pomenu besede. Toda med komun. stranko in zgodovinskimi političnimi organizacijami te dežele ni niti najmanjše sličnosti. Komun. organizacija je prav tako malo politična stranka, kakor niso demokratske, madžarske, bolgarske, romunije, češkoslovaške, ki se nazivajo demokratske.

Suho dejstvo je čisto drugačno! Namreč to: Komun. stranka ali partija v Zdr. državah je tajna zveza, ki izkorišča zakone, kateri regulirajo proceduro ustaljenih političnih strank. Komunistična partija ni politična stranka, temveč internacionalna mafija, ki hoče terorizirati raz-

menjen za božičnico šolskim otrokom. Prijave sprejema Mrs. Petelin, HE 1-9551 in Mrs. Slogar, EN 1-5887. Vsi dobrodošli!

Družinsko slanje—

V nedeljo 8. nov. praznujeta Mr. in Mrs. Anton Gobec, 5911 Prosser Ave., 40-letnico poroke. Čestitamo in kličemo: Na mnogo go let!

Novi TV—

Brodnick Bros. na Waterloo Rd. so dobili nove 1954 Philco TV aparate. Več v oglasnem delu lista.

35. obletnica—

V ponedeljek ob 6:30 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Jožefa Marolt v spomin 35. obletnice njegove smrti.

Domača zabava—

Belokranjski klub vabi v soboto zvečer na domačo zabavo v SND na St. Clair Ave., soba št. 1 in 2.

Osni dan—

Jutri ob 7:15 bo v cerkvi sv. Jeronima na Lake Shore Blvd. sv. maša za pok. Josip Mervar na osni dan po njegovi smrti.

Redna seja—

Podružnica št. 15 SZZ ima v sredo ob osmih zvečer svojo redno sejo v navadnih prostorih. Po seji praznovanje rojstnih dni članic.

Pismo s slikami—

Neki rojak, ki je obiskal stari kraj, je prinesel od tam pismo z nekaj fotografijami, naslovljeno na Danico in Vinka Pegan. Žal ni nobenega naslova. Imenovana naj se obrneta na Ludwig Jelenc, 1848 W. 23. St. Chicago, Ill., pri katerem je pismo shranjeno.

Morilec obsojen v
dosmrtni zapor

LIMA, O. — Robert Harris, ki je ki je 26. decembra lani umoril Mrs. Norah Sparks, je bil obsojen v dosmrtno ječo. Dolgo pa ne bo sedel, ker je že 83 let star. O tej zanimivi novici poročilo ne omenja nič podrobno.

Vsak naš državljani lahko postane demokrat ali republikanec čisto preprosto s tem, da gre v primarnih volitvah na volišče. Vsakemu državljanu je absolutno svobodno, da spremeni, kadar koli se mu zdi, svoje pripadništvo tej ali oni stranki. Komunisti pa ne sprejemajo članov v svojo tako imenovano stranko, dokler niso popolnoma indoktrinirani ter prepojeni z nauki Karla Marksa, kateri se tolmačijo po direktivah iz Kremlija. Nato se jim izda partijske karte ter se jim zagrozi, da se morajo strogo držati partijske linije in da bodo izključeni za vsako najmanjšo "deviacijo" (stranpotico ali samostojno misel). In vsak član, ki pusti sam od sebe partijsko ali stranko, je s formalno resolucijo označen za izdajalca.

V zadnjem času je bilo več komunistov obsojenih zaradi propagiranja nasilnega strmo-glavljenja ameriške vlade. Kako more kdor koli argumentirati, da se ameriška vlada ne sme braniti pred to veliko nevarnostjo in da kongresni odbori nimajo pravice, preiskovati obsega te nevarnosti, je nekaj, česar absolutno ne zapopademo.

AMERIŠKA DOMOVINA
 6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0628 Cleveland 3, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays
 General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA

Za Zd. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zd. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 220 Fri., Nov. 6, 1953

Tržaški spor izrabljajo za gonjo proti Cerkvi

Jugoslovanski komunisti, posebno oni v Sloveniji, so že vsa povojna leta izrabljali borbo za Trst za gonjo proti Katoliški cerkvi in njej zvestim duhovnikom, ki niso marali v režimsko Ciril-Metodovo društvo. Pričakovati je bilo, da bodo napetost, ki je nastala po zadnji ameriško-angleški odločitvi glede bodoče usode cone A Svobodnega tržaškega ozemlja, še prav posebno izrabili.

Zloglasni Tone Seliškar je poslal 'naprednim' slovenskim časopisom v objavo do go pismo, v katerem je tudi poglobljeno pod naslovom "Vatikan in Jugoslavija." V tem delu pisma je zapisal Tone Seliškar tole:

"Ob priliki, ko je obiskal tržaški župan papeža, mu je sv. oče čestital k temu, da so zavezniki odločili pripojiti Trst Italiji in je še nadalje dejal, da bo vsak dan prosil Vsemogočnega, da bo tudi vsa Istra s Polo in Reko čimprej prišla pod Italijo. Sveti oče, ki bi naj se brigal za verske zadeve Katoliške cerkve, je zdaj odkrito pokazal svoje ogabne karte. Njemu je za vero toliko ko za lanski sneg, pač pa mu je za Veliko Italijo, mu je za fašizem, kajti zanj je bolje, da italijanski fašisti pokoljejo slovenske katoličane v Slovenskem primorju in v Istri, kot pa da v svobodni Jugoslaviji sami odločajo o svojem življenju in o svoji usodi... Iz vsega je razvidno, da Vatikan podpira z vso močjo italijanski imperializem..."

Seve je Tone napisal še več, toda za nas to zadostuje. Še več in veliko obširnejše so poročali o tej avdijenci tržaškega župana pri papežu ljubljanski komunistični časopisi. Komunisti so se drli po ljubljanskih ulicah "Dol s papežem!" Dol z Vatikanom." Pri tem pa so ščuvali slovenske katoliške ljudi proti višjim cerkvenim dostojanstvenikom čes, da nečje obsoditi papeževga sovražnega nastopa proti Jugoslaviji in da nečje podpreti pravične borbe svojih rojakov za Trst.

"Slovenski poročevalec" je poslal svojega uslužbenca-novinarja k ljubljanskemu škofu Vovku. Generalni vikar dr. Snaj pa mu je odgovoril, da škofa ni v Ljubljani. Novinar je, kot poroča "Slov. poročevalec" sam, obvestil g. Snaja, o čem želi s škofom govoriti. G. Snaj se mu je takoj pritožil, da so pretekli večer napisali 'na neki zid geslo "Dol s papežem!", s čimer se on ne strinja, ker s tem žalimo verska čustva in rušimo enotnost."

Mariborskemu škofu dr. Deržičniku je stavil dopisnik SP tri vprašanja. V odgovoru na prvo je škof dejal, da se ne strinja z Londonom in Washingtonom, toda na vprašanje, ali obsoja izjavo Pija XII. tržaškemu županu Bartoliju in ali Vatikan s svojo politiko ne izraža sovražnega stališča proti jugoslovanskim interesom in pravicam jugoslovanskih narodov, ni odgovoril z izgovorom, čes, da mu ni znano "uradno poročilo" o tej izjavi in zato na vprašanje ne more odgovoriti. Približno isti odgovor je dal tudi provincial frančiškanov pater Tomše.

Tako piše ljubljanski "Slovenski poročevalec" dne 14. oktobra 1953.

Sedaj pa pogledimo, kaj pravi o tem druga stran! Vatikanski radio je v soboto 17. oktobra ob šestih zvečer objavil sledeče:

"Jugoslovanska časopisna agencija 'Tanjug' je dne 10. t. m. objavila iz Rima vest, po kateri naj bi Sv. oče v posebni avdijenci sprejel tržaškega župana inženirja Bartolija in naj bi mu dal politične izjave glede Trsta in Istre. Tej vesti so sledili v jugoslovanskem tisku razni komentariji, krivični Cerkvi in Sv. očetu.

Pooblaščenici smo izjavili, da Sv. oče inženirja Bartolija ni sprejel v posebni avdijenci. Sv. oče je naklonil splošno avdijenco udeležencem mednarodnega zborovanja inženirjev, ki se je vršilo v Rimu. Med udeleženci je bil g. Bartoli, a v svojstvu inženirja in ne kot župan tržaškega mesta.

Pooblaščenici smo izjavili, da besede, ki jih Tanjug pripisuje Piju XII, ne odgovarjajo resnici in so zaradi tega vsi zavedni komentariji brezpredmetni."

"Buletin radio Vatikana" prinaša dne 15. okt. 1953 sledeči komentar:

"Po vestih iz Jugoslavije so državne oblasti spet začele hudo gonjo zoper Katoliško cerkev pod pretvezo, da je pristranska in da se politično vmešava v notranje zadeve države in proti čustvom ljudstva. V ta namen uporabljajo dejanja in besede samega Sv. očeta, katerih ni storil, ne govoril, ki pa morejo, čeprav izmišljene, vznemirjati vest katoličanov, katerim ni prepovedano imeti pravičnega domovinskega čustva. Sv. stolica je braniteljica božjih pravic in ne posega v zadeve, ki razburjajo narode med seboj. Ni treba posebej poudarjati skrupulozne nepristranosti Pija XII. v zadevah, mnogo težjih in občutljivejših, kot je tržaško vprašanje. Iz vse radijske, časopisne in govorniške propagande je razvidno tole: Zlonamernost onih, ki hočejo iz navadnih dogodkov ustvariti nezaupanje do Sv. stolice med katoličani samimi; tako tudi dejstvo, da je bil tržaški župan kot inženier v skupni avdijenci z inženirji drugih narodov; predsodki in zlovolja nekaterih državnikov, ki so javni nasprot-

niki Cerkve, nikakor niso razlogi, da se kaka oseba ne bi smela približati Sv. očetu ali da bi jo ta ne sprejel. Vsej tej propagandi je isti cilj: izrabiti narodna čustva katoličanov za razbijanje njihove duhovne skupnosti."

Navedena dejstva govore sama po sebi dovolj jasno. Zanima nas le ali bodo slovenski 'napredni' časopisi v Ameriki natolcevanja in laži preklicali; da jih komunistični listi v Ljubljani in Tone Seliškar ne bodo, o tem smo gotovi.

Newburške novice.

Moj ptiček je zelo prijazna živalca. Veste, tičke sem jaz vedno rad imel. Ne bom rekel, kakor nekateri pravijo, da jih "ljubim". Ljubiti moremo le stvar (a tudi Stvarnika), katere more ljubiti nas. Zato ni prav, da nekateri govorijo "I love this dress." You cant love a dress. You may like it, yes. Torej, moj tiček je zelo prijazen. Kadar začnem tipkati, takoj oživi in začne peti in žgoleti, da je veselje. Kratak čas mi dela in me drži pri dobri volje, tudi takrat, ko moram kakega šolarja svariti, ko bi ga raje klofnil, ker je zaslužil. Veste, ni vselej lahko biti potrpežljiv. Pa je najbolje tako, da smo tudi takrat, ko je težko; takrat ko bi človek prav lahko rekel kako robato, če bi pomagalo. Na primer, oni dan, komaj teden je tega, sta šla dva paglavca iz neke publik višje šole. Ko sta šla mimo vrat naše cerkvene dvorane, je eden zgrabil mrežo, ki varuje okno, in jo odtrgal; nalašč odtrgal in vrgel proč. Če bi bilo to v tistih časih, ko sem jaz bil te starosti, bi bil tepen, da bi bil kričal čez tri vasi. Danes? Bog ne daj, da bi se ga kdo pritaknil... To so drugačni ptiči, od tistih, o katerih sem začel pisati.

Joseph Kovač, sin našega kaunclmana, se je oglasil tam doli iz Texasa, kjer se vadi po zraku letati. Pravi, da so vsak dan bolj natančni in zahtevajo več od učencev, ker jih baje preveč sili v ta oddelek. "Vsak ne zdeva" pravi Gorenjc. Joe pa bo, to vemo.

Te dni, ko molimo in prosimo usmiljenja za duše v vicah, se je preselil tja eden naših mož. John Ukmar ni bil splošno poznan, ker je živel nekaj stran od našega središča. Bil je tih in miren sosed in je storil sosedu tako, kot je pričakoval, da sosed njemu stori. R. I. P.

Najtrdnější hrast se končno omaje, če ga veter neprestano nagiblje. Tako je bolezen došla tudi Jernej Papeža iz Corletta, da se je moral podati v bolnico, želimo mu hitrega okrevanja!

Ker so bili Vsi sveti tako skopi, da naši šolarji niso imeli njih "free day," so v ponedeljek potem, ko so bili pri treh sv. mašah, smeli iti domov. Tako kričanje je nastalo, da bi bil človek mislil, da so bile vse verne duše na enkrat izpuščene iz vic.

Saj ste gotovo brali, pa tudi slišali, koliko protestov se je vzdignilo, ko je nekdo eno samo grdo besedo spregovoril na televizijo zadnji teden. Če bi se to zgodilo vselej, kadar kdo zakolne ali pa po nemarnem izgovori "Jesus Christ," kako kmalu bi bil grda razvada preklanjanja odpravljena. Pa si morda tudi ti izmed onih, ki pravijo, "oh saj se nemoremo odvaditi." Heh, čakaj naj ti povem zgodbo; resnično zgodbo:

V bolnišnico je bil pripeljan star robot majnar. Reumatizem ga je lomil, hudo ga je zgrabil prav pogosto. Vselej, kadar je reumatizem pritisnil, se je stari majnar zakremžil ob enem pa dal duška v grdi kletvi. Sestra bolničarka ga je svarila, pa nič ni izdalo. "Oh saj si ne morem pomagati. Tako sem navajen pa je."

Sestra: "O jaz pa vem za našim, po katerem bi se dalo to grdo navado odpraviti."

Bolnik: "No jaz sem priprav-

ljen storiti vse, samo da se odvadim."

Sestra: "Način je čisto preprost. Samo obljubiti mi morate, da se boste res ravnali po navodilu."

Bolnik: "Če me bo vaše zdravilo zoper to slabo navado, res ozdravilo, obljubim vam za trdno."

Sestra: "No dobro. Vselej kadar vas bolezen zgrabi, se morate zoperstaviti z vso močjo. Če vas pa navada premaga, da zakolnete, mi boste dali pa dolar za misijone."

Bolnik: "O sestra, to je prehud. Tega ne morem obljubiti."

Sestra: "Saj ste že obljubili. Zdaj morate držati besedo."

Ni se rad podal, toda, ker je dal besedo, je končno pritrldil. Reumatizem ga je zgrabil, pa se je premagal in ni zaklel. Le globoko je zastokal. Toda, ko ga je pa vdružil prijel, je močno zarobantil in poklical kar tri sto vragov. Sestra je stegnila roko proti njemu za dolar. Ker je obljubil, ga je dal. Kmalu za tem je zopet zarobantil. Sestra zopet pomoli roko: "Dolar, prosim." "O tako pa ne bo šlo," je dejal bolnik. Vzdržal se je kletvine, če ravno je bilo spočetka zelo težko. Tako je. Če bi moral tudi ti dati dolar vselej, kadar zakolneš, bi se kmalu odvadil. Toda, pomisli, da pride čas, ko boš moral dati še več kot dolar, pokora v vicah bo težja, kot si mislimo. Odvadi se zdaj!

Frjan: "Oh, če bi imel denarja za eno lokomotivo."

Brdaus: "Kaj bi pa z lokomotivo?"

Frjan: "Nič. Samo denar bi rad."

Mark Harvan je ime novemu članu naše fare. Botra sta mu Joseph in Mary Perko. Mark ima brata Michaela, ki je zelo priden ministrant. Upamo, da postane Mark prav tak. Naše čestitke, tudi Grosatku in Grosmani Železnik.

Nekdo, ki je bil tam, pravi, da je bilo letos na praznik sv. Ane 90.000 (devetdeset tisoč) romarjev iz vseh krajev Kanade in U. S. navzočih v St. Anne de Beaupre. Preko 170 sv. maš je bilo darovanih med 5. pa 12. uro pri številnih oltarjih velikanske cerkve. Tako časte ljudje še danes po 2000 letih Jezusovo "staro mater," dočim so kralji in cesarji in drugi svetovni mogotci že davno pozabljeni.

Smejal bi se človek, če bi ne bilo dejstvo res žalostno. Neki časopis je omenil glede vremena sledeče: "Vreme pretekle nedelje je bilo tako neugodno, da ni bilo mogoče v cerkev. Še v show je človek komaj prišel." Kaj ne, Bogu zelo radi dajemo izgovore. Koliko pa so bili upoštevani pri Bogu, bomo spoznali na sodni dan.

Nekdo pravi: "Kako nespametno je skupov: sam sebi ne privoščim, si pritrjuje in skoraj strada. Zakaj? Za to, da obogati svoje dediče, in jim pripravi udobno življenje, za kar mu nihče ne bo hvaležen." Daj svojim otrokom pred vsem pravo KRŠČANSKO vzgojo. To je najvažnejša dediščina, nekaj kar ne bodo tekom enega leta prinesli morejo zapraviti in tudi hvaležni svoj dar. Tako lahko upamo, da bomo na dan posvečenja, ki bo 15. novembra, ko bomo potegnili zvonove v stolp, imeli zbrano ali vsaj občudljivo celo vsoto in ta družina kaj omenila, glede moje kuhe."

Lizika! "Nič niso omenili. Le

Father L. Baznik, župnik.

nekaj daljšo molitev so molili pred jedjo."

PODLISTEK

Saj se še spominjate, ali ne? Na poti sva z Father Edwinom, nečakom, po severni Minnesoti in Kanadi. Zadnjič smo se ustavili v malem mestecu Orr, Minn.

Ker sta bili najini sobi še novi, snažni, pa tudi postelje čedne, sva se dobro odpočila. Drugo jutro sva bila ob šestih že na nogah, ali vsaj na posteljah sva že sedela. Nekaj jutranje molitve, malo stegovanja in nekaj redkih besedi, pa sva že sedela v kavi. Veste jutraj človek ne govori rad in zato ima sv. cerkev prav, ki nam pravi — vsaj duhovnikom nam govori — da moramo meditirati, če mogoče, še pred mašo. Saj bi bila tudi midva ugodila temu navodilu, pa je neka črna lokomotiva po progi, ki je blizu ceste, tako neznanosko kašljala s svojo procesijo tovrstnih vozov in tulila, kakor da vpije na pomaganje. No, pri takem pihanju in tuljenju ni bilo mogoče misliti na molitev. Sele, ko

(Dalje na 3. strani.)

Napisi na novih zvonovih sv. Vida

Cleveland, O. — Še en dober teden in po St. Clairju bo zadonela pesem novih zvonov sv. Vida. Upamo, da bo pesem teh štirih pevcov "s starega kraja" ubrana in prav prijetna.

Največji (2.200 funtov), ki bo nosil ime Sv. Trojice, bo pel v tonu F. Na njem bo sledeči napis:

SV. TROJICA
1953

Presveti Trojici v slavo donel bo mogočni moj glas, v ohajške dežele planjavo oznanjal molitve bom čas.

Drugi zvon (1.320 funtov) bo nosil ime Marije Device in bo pel v tonu visoki G. Na njem bo napis:

MARIJA DEVICA
1953

Marije Device, Slovenec Kraljice, premilo zvonilo bo k Bogu vodilo.

Tretji bo pel v tonu visoki A (tehtal bo 880 funtov)! Nosil bo ime sv. Vida in na njem bo napis:

SV. VID
1953

V spomin na Vida Svetega sem krščen bil, bom z bronom svojim vabil k sveti maši,

z otonim jokom mrtve bom kropil,

ko stečejo se dnevi zemski vaši.

Najmanjši (640 funtov) bo nosil ime Sv. Alojzija in pel v tonu C. Na njem bo napis:

SV. ALOJZIJ
1953

Stoletja ruda, zdaj sem pretopljen,

me župnik Baznik dal v zvon je viliti,

Alojziju na čast bo pel moj zven,

mladosti čisti, liliji tej skriti.

Ta zvon sta darovala Lavrencij in Franciška Pirš.

Največji zvon bo pel žalostinke našim umrlim in jih spremeljal na njihovi zadnji poti. Vsak dan bo devet udarcev na ta zvon naznanilo čas Angelskega čiščenja, ki ga bo potem zvonil drugi, to je zvon Marije Device. Ob večjih praznikih se bodo oglasili vsi zvonovi. Tudi ob porokah se bosta oglasila dva. Ob prav slovenskih prilikah pa bomo seveda pritrkavali.

Zbirka za zvonove lepo napreduje. Imamo že nekaj čez 4.000 dolarjev. Deset tisoč nam še manjka. Toda nekateri, ki bi si cer radi, pa sedaj ne morejo plačati, so prišli in dali zapisati, da bodo tekom enega leta prinesli svoj dar. Tako lahko upamo, da bomo na dan posvečenja, ki bo 15. novembra, ko bomo potegnili zvonove v stolp, imeli zbrano ali vsaj občudljivo celo vsoto in ta družina kaj omenila, glede moje kuhe."

Father L. Baznik, župnik.

(Zbira Vera K.)

Molčanje je zlato, toda ne vedno

"Ne vznemirjaj in muči svojega moža z malimi neizogibnimi skrbmi in težavami gospodinjstva. Opusti vse, kar bi ga utegnilo vznemiriti, mu biti neugodno ali ga spraviti v slabo voljo!"

Tako navodilo so dobivale nekdanje vse neveste od svojih mamic. Zveni idealno, od njegovega izpolnjevanja naj bi zaviseł mir in zadovoljstvo v hiši. Prav zato so tudi o materah gospodinjstev nastale razne pohvale, od katerih je najbolj znan rek, da mati pri hiši tri vogle podpira!

Za nekdanji patriarhalni čas je bil ta nasvet morda na mestu, v današnjih razmerah se pa večkrat pokaže kot napačen.

Ne mislim voditi vojno proti molčanju ali svetovati nevestam in mladim ženam, naj napolnijo vsak dan znova ušesa svojih mož z vsakovrstnimi malenkostmi in nepomembnostmi. Nikakor ne! Hočem le poudariti, da je napačno zamolčevati resnične težave in jih pred možem skrivati.

Ena izmed žena, ki se je ravnala po tem materinem nasvetu, mi je nedavno takole tožila: "Že nad 20 let sva poročena in vedno sem se ravnala po nasvetu matere, naj vsako težavo, ki me doleti, če le morem sama nosim. Marsikatero žrtev sem doprinesla, veliko težav prestala. V družini je vladal mir. In vendar svoji hčeri ne bom dala nasveta, ki sem ga prejela od svoje matere. Z vednim zamolčanjem vsakodnevnih težav sem možu v resnici prihranila prenekatero težko uro, toda z doraščanjem otrok so se kopičile vedno nove težave, ki jim nekega dne nisem bila več kos. Mož in oče je imel v marsičem napačen pojem, napačno sliko o razmerah v svoji družini, o gospodinjstvu in njegovi dnevni teži pa je imel komaj blede sliko in še to precej napačno!"

Mali otroci, male skrbi. Veliki otroci velike skrbi! To je resnica. Napol odrasli otroci hočejo že v marsičem imeti svojo besedo, hočejo iti svoja pota, ki jih "mi stari ne razumemo." Očetova dolžnost je, da v soglasju z materjo skrbi za telesni in duševni blagor otrok. Če smo možu v letih, ko so bili otroci majhni, prikrivale težave, ki smo jih imele z njimi, mu je kasneje vse to naenkrat preveč in v družini ni pravega soglasja in miru. Mož naj od vsega začetka ve o vseh pomembnih stvareh, ki se v družini dogajajo, pa naj se to tiče na pol odrasle hčerke, ki hodi na ples ali sina, ki se "ženi." Pred možem in očetom se ne sme v poštenu in pametni družini nič skrivati. Mož in žena naj nosita veselje in težave skupno, kot sta si pred oltarjem obljubila!

Včasih pa je le treba molčati. Če je mož ubit in slabe volje, če pride ves utrujen z dela ali poti, ni prav, da ga takoj obsujemo z vsemi težavami in sitnostmi, ki nas tarejo. Počakajmo, da se malo odpočije, da bo miren in sprejemljiv za "pametno" besedo.

O pravem času znati molčati, je resnično zlato in nič manj vredno ni, znati tudi o pravem času govoriti. Pomislimo vedno na same sebe. Kako bi nam delo, če bi nam pri taki in taki volji oziroma razpoloženju prišel nekdo s kupom težav in skrbi, pa čeprav bi bil ta nekdo naš mož!

Med kot zdravilo

Že od nekdanj je med poznan kot zdravilo proti raznim boleznim. To je naravni pridelek, sebnih lastnosti in učinkov, ki se

ga z umetnimi izdelki ne more nikdar nadomestiti.

Med je ogrevajoče živilo in odlično sredstvo proti hujšanju, proti kašlju in hripavosti. Proti oslovskemu kralju pa pripravi tole pijačo: v čašo vroče vode daj žličico medu in nekaj kapljice limoninega soka. Pij mlačno, ne vroče.

Če koga zbada v prsih, naj pije med v kavi, proti vnetju v grlu pa je zelo priporočljiv žajbelnov čaj z medom.

Kdor je bolan na želodcu, naj zmeša surovo jajce z medom. To je redilno in lahko prebavljivo. Če vzamemo pri zajtrku redno žličico medu, pospešuje prebavo.

Če raztopimo v čaši tople vode žlico medu in k temu primešamo sok pol limone ter pijačo pred spanjem zaužijemo bomo dobro spali.

Živce pomiri lipov čaj, katerega osladimo z medom in mu damo žličico ruma. Pijemo vročega pred spanjem.

Za stare in oslabele ljudi pa je med krepičilo, če ga uživajo dneвно s kruhom. Slabotni otrokom dajmo dve do tri žlice medu v pol kvarta mleka. To naj pijejo zjutraj in zvečer.

Uporabljajmo pristni naravni čebelni med kot zdravilo. Naj ima častno mesto v naši kuhinji.

— Združene države so velika industrijska država, s tem pa seveda pomen kmetijstva ni nič manjši. Površina kmetij obsega preko 1,159 milijonov akrov ali 61 odstotkov vse površine Združenih držav.

Dr. Val. Meršol:

Krči v otroški dobi

(Nadaljevanje.)

Že pri novorojenčkih in dojenčkih lahko zdravnik na razne načine ugotovi, ali je otroček nagnjen h krčem.

Splošno je znano, da ima človeško telo dve vrsti mišic: ene, ki se premikajo in gibljejo, če mi to hočemo in kadar mi hočemo, na pr. mi premaknemo roko ali nogo, kadar mi to hočemo; pri tem pride dražljaj iz možganov k gibalnim živcem in potom njih k gibalnim mišicam; mišice druge vrste se gibljejo in delujejo neodvisno od naše volje ali avtonomno. Take mišice se nahajajo v stenah želodca in črevesja, v raznih žilah itd. Mi navadno ne moremo zaustaviti njihovega delovanja, razen z raznimi zdravili ali strupi.

Če zdravnik hoče ugotoviti, ali je kakšen otrok nagnjen h krčem, potem s koncem sredinca ali z gumijastim kladivcem na lahko udari na levo ali desno lice, na kost, tam kjer poteka lici živcev. Kaj se zgodi? Pri otrokih, ki so normalni in zdravi, ne nastopi nikakršna reakcija in ne opazimo ničesar. Nasprotno pa opazimo pri otrokih, ki so nagnjeni h krčem, da se skrčijo mišice na dotični strani lica. Prav tako se skrčijo nožne mišice in poskoči noga, če udarimo s prstom po zunanji strani kolena, tam kjer poteka nožni živec, če je otrok nagnjen h krčem. Slično razdražljivo mesto se nahaja na hrbtu noge.

Pri otrokih, ki so nagnjeni h krčem, se nahaja v krvi navadno premalo kalcija. Znano je, da se na 100 cm človeške krvi navadno nahaja okrog 10 mg kalcija. Če se količina kalcija zniža na 8 mg ali manj, tedaj se začno javljati krči, najprej samo v nekaterih mišicah, kar se ni življenjsko nevarno. Seveda, če se krči razširijo tudi na dihalne mišice, tedaj more samo hitra zdravniška pomoč rešiti življenje otroku.

(Dalje sledi.)

Dr. Josip Gruden:

Zgodovina slovenskega naroda

13. Boji v Hrvatski krajini. Bitki pri Budačkih in pri Sisku

Poveljnika v Sisku sta bila zagrebska kanonika Blaž Gjurak in Matija Fintić, ki sta imela pri sebi kakih 300 vojakov. Že ob prvih turških napadnih je poginil Matija Fintić; na to je sam Gjurak vodil obrambo in sicer s tolikim junaštvom, da mu je hrvatski sabor dal pozneje posebno priznanje.

Ko je Hasan prišel pred trdnjavo, so tekli brzi seli v Zagreb k banu in Eggenbergu, v Karlovce k Andreju Turjaškemu in v Koprivnico k Štefanu Grassweinu z nujnimi prošnjami za pomoč. General Turjaški, ki se je vedno bal, da u-darijo Turki za Karlovec, se je s 300 arkebuzirji takoj odpravil proti Zagrebu, čim se je uveril, da je sovražnik resnično pred Siskom. Dne 18. junija je bil že na desnem bregu Save pred Zagrebom. Hkrati so tudi ban Erdedi, Ruprecht Eggenberg in drugi poveljniki iz mesta prepe-ljali svoje čete na drugo stran. Vsa kršćanska vojska je štela približno 5000 konjnikov in peš-cev.

Ban Tomaž Erdedi je imel pri sebi bansko četo in dežel-no brambo, skupaj 1240 voja-kov; Eggenberg je vodil Reite-nauf polk in še nekatere dru-gre nemške čete, približno 1600 mož; grof Peter Erdedi je pri-peljal okoli 500 Uskokov, Štefan Grasswein iz Koprivnice 400 mož, Andrej Turjaški 300 oklop-nikov s tigrovo kožo; manjše od-delke od 100 do 300 mož so vo-dili kapitani Adam Ravbar s Krumperka, Krištof Obračan, Jurij Sigismund Paradeiser, I-van Drašković, Štefan Tahi, Šte-fan Ursini-Blagaj. Slednjič je dospel tudi Melhijor pl. Rodern s 500 izurjenimi šleskimi strelci.

Dne 21. junija je taborila kršćanska vojska pri Novem gra-du ob Savi. Drugi dan se je sešel bojni svet v šatoru Andre-ja Turjaškega. Nekateri so predlagali, da je treba preje natančno spoznati boj drugi so bili mnenja, da je treba takoj uda-riti na Hasanpašo in izzvati od-ločitve. Sredi posvetovanja pri-de brzi sel iz Siska, ki nazna-ni, da bode morala trdnjava pasti, ako ji še danes ne pride vojska na pomoč. Ta vset je pre-tresla tudi najopreznije po-veljnikje, da so soglasno spre-jeli predlog bana Erdeda in ge-nerala Turjaškega, naj vojska takoj pohiti pred Sisek. Sedli so na konje in krenili od desnem bregu Save proti jugu.

Hasanpaša je zbral pred Si-skom mnogobrojno vojsko, ki je štela 18.000 rednih vojakov in 20.000 irregularnih čet (spahijev, zaimov in Vlahov). Ko so mu došla poročila da se približuje kršćanska vojska, je pohitel, da preide iz tabora preko Kolpe na levi breg in kristjane tamkaj počaka. Vučitrnskega sandžaku Kurtbegu in kliškohlanj-skemu sandžaku Aparidbegu je poveril, da čuvajo tabor in iz njega neprestano streljajo na Sisek. Sam pa je z vsemi dru-gimi sandžaki in z 10.000 najbo-ljših vojakov šel preko mosta in je pred Siskom razvrstil svo-jo vojsko tako, da ji je za hrbo-tom bila reka Kolpa, na levi strani Odra, a na desni most čez Kolpo in bi se v slučaju skrajne potrebe mogle čete po njem umakniti v tabor. Voj-sko je razdelil v tri skupine: le-vo krilo pri Odri so tvorili peš-či, v središču je bil zvonirski sandžak Memibeg, na desnem krilu blizu mosta sam Hasan-paša.

Turški vojski ni bila treba dolgo čakati. Skoraj so došle na polje pred Sisek zbrane kršćanske čete: naprej hrvatski konjiki in pešči pod banom Er-

dedom, njim so imeli pomagati karlovaški oklopniki pod vod-stvom Turjaškega. Za njimi je sledil Rodern s svojimi strelci, slednjič Reitenauov polk in Montecuculijske čete. — Bilo je okoli ene ure popoldne, 22. ju-nija, na praznik sv. Ahacija.

Ko so hrvatski konjiki zagle-dali Turke, se niso mogli zdr-žati, temveč so brez povelja z veliko silo udarili na sovražni-ka. Med strašnim vikom in kri-kom se prične boj, v katerem pa je turška premoč začela po-tiskati hrvatske čete proti Od-ri. Ko pa pridejo Turki pod vodstvom zvonirškega bega do kranjskih arkebuzirjev in strel-cev, se kmalu vse obrne. Na mah postrele naši vitezi pod vodstvom Andreja Turjaškega in Adama pl. Ravbarja mnogo sovražnikov in jih pomečejo raz konje. V boj poseže tudi Ro-dern s svojimi strelci.

Turki se ne morejo več usta-vljati in se začno umikati pro-ti mostu, da bi se rešili v tabor. Štiri sto Turkov je bilo že zbe-žalo čez most na desno stran Kolpe. Ko Andrej Turjaški to vidi, pošlje k mostu grofa Šte-fana Blagaja in Jakoba pl. Pran-ka, oba poveljnika arkebuzir-jev, da bi beguncem zastavila pot. Približno ob istem času navali tudi kanonik Blaž Gju-rak s svojimi 300 junaki iz Siska na sovražnike. Turki, ki so bi-li zdaj potisnjeni od mosta in o-trdnjave, se spuste v beg prot kotu, ki ga napravlja Kolpa z Odro in poskačijo v reko, da b. jo preplavali. Tu je nastal si-len metež in tako vrvenje, da se je večji del beguncev potopil.

Ko so Turki iz tabora na dru-gi strani vode zapazili, kako gr-njihovim tovarišem, zapeljajo svoj smodnik, v šotorih vse po-puste in zbeže. Boj je trajal le malo časa, prilično eno uro, in se završil s popolnim porazom Turkov. Od 10.000 turških voja-kov se je rešila z begom koma-desetina, vse drugo je poginilo pod kršćanskim mečem ali pa se potopilo v Kolpi. Med tistimi, ki so našli smrt v vodi, je bil sam Hasanpaša in devet begov. Zmagoslavni kršćanski vojski je zapadel ogromen plen: devet topov na kolesih med njimi zna-menita "Kacijanarica," 10 za-stav, mnogo velikih ladij in le-pa turška tabora na obeh bre-govih Kolpe, polna živeža, stre-ljiva in dragocenega blaga. Iz-med Avstrijcev jih je padlo ma-lo, izmed viteзов skoraj nihče.

Drugi dan so prinesli kranjski vojak i Andreju Turjaškemu tru-plji Hasanpaše in starega zvon-irškega Memi-bega, ki so ju bili potegnili iz vode. Turjaški je zajedno z grofom Petrom Erde-dom pokopal Hasana na lepem odprtem kraju pri Sisku, toda po noči so prišli Turki, izkopali truplo in je prepeljali v Banjo-luko.

Vest o zmagi pri Sisku je sil-no vzradostila ves kršćanski svet. Ko je prišlo poročilo do cesarja Rudolfa, je hitel takoj v dvorno kapelo in ukazal zapeti slovesni "Te Deum." Papež Kle-men VIII. je pisal Andreju Tur-jaškemu lastnoročno pohvalno pismo, enako banu Tomažu Erdedu, katerega je imenoval španski kralj za viteza reda sv. Odršenika in mu podaril zlato svetinjo z napisom: "Domine, probasti me" (Gospod, preizku-sil si me). Mnogo bolj od pape-ža in kraljev sta se radovala zmage tista naroda, ki sta od turške sile največ pretrpela, a jo strla z vzajemno močjo: Hr-vati in Slovenci.

(Dalje prihodnjič.)

Pomagajte Ameriki, kupite Victory bonde in znamke.

NEWBURŠKE NOVICE

(Nadaljevanje s 2. strani)

je "lukamatija" končno izobil, nekako prisilil svoje vagon, da so šli za njim, je bilo mogoče obrniti pozornost na kaj drugega. Pa misliti na zajtrk je bilo še prezgodaj. Pognala sva proti severu po gladki poti naprej in čez pol ure prišla v Hoffman.

Ta vas ima svoje ime po dru-zini Alfons Hoffman in Agnes njegovi soprogi rojeni Oman. Že dolgo let imajo trgovino z raz-nim blagom in prodajajo tudi divji riž, ki ga kupijo od Indi-jancev in potem razpošiljajo v razna mesta zlasti hotelom.

Zavozila sva k gasolinski šter-ni pred trgovino in začela trkati na vrata, na okna, na steno, pa se ni odprlo. Ljudje so še spali.

"Naj jih kolkja brčne," sem dejal. "Če so tako štemani, da niti svojemu stricu ne odprejo, naj imajo pa kar zaklenjeno. Po-ženi!"

Pognal je in s figo (v žepu, se-veda) sva odpeljala naprej. Pa je bilo prav. Za trgovino je mal gozdič, takoj za tem gozdom pa mala lesena cerkvena, pred kate-ro je stal auto, kar je značilo, da je nekdo notri. Tudi midva sva zavila pred cerkev in res, pravkar se je vršila sv. maša.

Prijazen gospod naju je spre-iel po maši in takoj pripravil, da sva maševala tudi midva. Father Edwin je meni ministriral, jaz pa njemu in, prav res, še sem znal v pravem času knjigo pre-nesti in tudi vina in vode mu nisem vžil za rokav. Prav res ne!

Po mašah naju je gosod peljal na zajtrk. Ali veste kam? K Hoffmanovim. Zdal se je odpr-o na široko in dobila sva tečne "ham in eggs." Po zajtrku, še nekaj kramljanja, ker se že dol-go nismo videli, potem sva se vsedla na najinega konja in hajd proti severu, proti Kanadi. Ne-čako ob 10. uri popoldne sva pri-vozila v International Falls. To je tisti kraj, mesto naj rečem, ki je najbolj severno v Združenih Iržavah in je baje pozimi in po-eti mrz. Tudi to pot ni bilo vroče.

Vesti iz Slovenije

Število volilcev se je povečalo
Število volilcev v Jugoslavi-ji se je od zadnjih volitev men-da povečalo za pet odstotkov in bo znašalo sedaj že blizu 11 milijonov. Da bodo šli vsi ti volilci pri sedanjih državnih volitvah na volišče, ni nobene-ga dvoma. Za to bodo Titove oblasti že znale poskrbeti. — "Navdušenja" za socializem v Titovini ne manjka.

"Življenjski stroški padajo"
"Slov. poročevalec", ljub-ljanski komunistični časopis, poroča 3. oktobra, da so živ-ljenjski stroški v Sloveniji pad-li v zadnjem mesecu za celih osem odstotkov. Posebno se

to znižanje pozna pri živežu. Koliko je na tem pisanju res-nice, je težko reči. Pisma, ki prihajajo iz domovine v zad-njih dneh, pripovedujejo, da so cene vsem predmetom stra-vo drugih predelih Jugoslavi-hovito poskočile in da so ljud-je.

Vabilo k slikovni predstavi in predavanju

katero priredi

SLOVENSKA MOŠKA ZVEZA

v nedeljo, 8. novembra

OB 3. URI POPOLDNE

v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

SPORED:

Glavni predsednik SMZ Matt F. Intihar otvori program ob 3. uri popoldne. Nastopi Slovenski oktet, ki zapoje sledeče pesmi:

"Domovina mili kraj", "Stoji v planini vas" in "Savska" Nato Jože Grdina poroča o potovanju in vtisih po Jugoslaviji. Slike iz Jugoslavije. Pritrkavanje zvonov z Zalostne gore pri Preserju. Zopet nastopi Slovenski oktet s sledečimi pesmimi:

"Iz stolpa sem", "Imel sem ljubci dve" in "Sočji"

NATO:

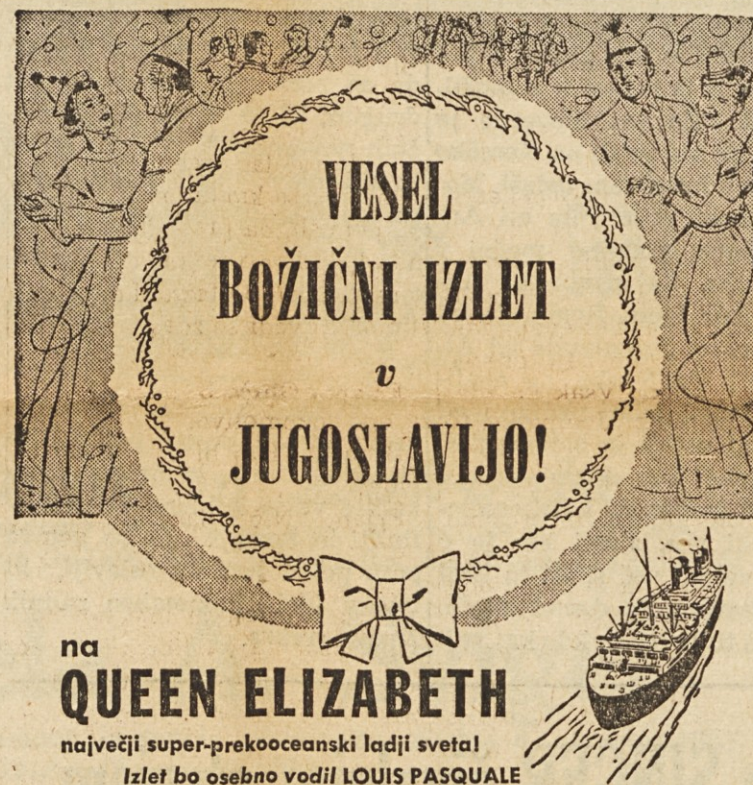
Anton Grdina pokaže filmske slike, katere je posnel na svojem potovanju po Orientu Jože Grdina. Slike so iz sledečih krajev: Bagbek v Libanonu; iz Jordanije so: Jeru-zalem, Betlehem, Jeriha, reka Jordan, Mrtvo morje in Nablus; iz Izraela: Nazaret, gora Tabor, Genezareško jezero in Ain Karn; iz Egipta: Kairo, Memfis in Matarije; z Grške: Akropola in Atene; iz Turčije: Carigrad, obrambno obzidje ter topovi, s katerimi so Turki maja 1453 rušili obzidje Carigrada, ter Hagija Sofija.

Slovenski oktet, ki bo pel na tri prireditvi, sestoja iz starih in novih naseljencev, ki so: Fr. Kuret, A. Kužnik, D. Postotnik, J. Marinko, V. Modic, S. Oven, F. Kolarič in J. Rigler. Ta oktet sestoja iz izbornih pev-cep poznanih "Završkih fantov." Že imena povedo, da bo izborno in lepo petje, pa dosti duševnega užitka.

Po končanem programu pa bo domača zabava in ples. Za lačne in žejne bo tudi preskrbljeno.

Vsi, ki si želijo tisti dan dobre zabave in razvedrila, so vabljeni, da pridejo na to prireditev.

Vabi odbor Slovenske moške zveze

na QUEEN ELIZABETH

največji super-prekoceanski ladji sveta!

Izlet bo osebno vodil LOUIS PASQUALE

iz New Yorka 27. nov. via CHERBOURG in PARIZ

Vživajte 5-dnevne oceanske počitnice z vsem krasnim Cunardovim luksuzom... odlično hrano, veselo poslug, plesom, koncerti, filmskimi predstavami. Za vsako malenkost Vašega počitniškega potovanja bo osebno skrbel Mr. Pasquale. Za praznično potovanje k razvedrilu s svojimi v starem kraju... javite se sedaj po nizkih "Thrift Season" cenah.

NEW YORK DO CHERBOURG: Turistični razred \$175.00; Razred kabin \$240.50 (vključno francoski pristanišni davek). Vlak iz Cherbouga za Pariz \$8.50 (drugi razred). Pogoste in hitre železniške zveze iz Pariza v vsa jugoslovanska mesta.

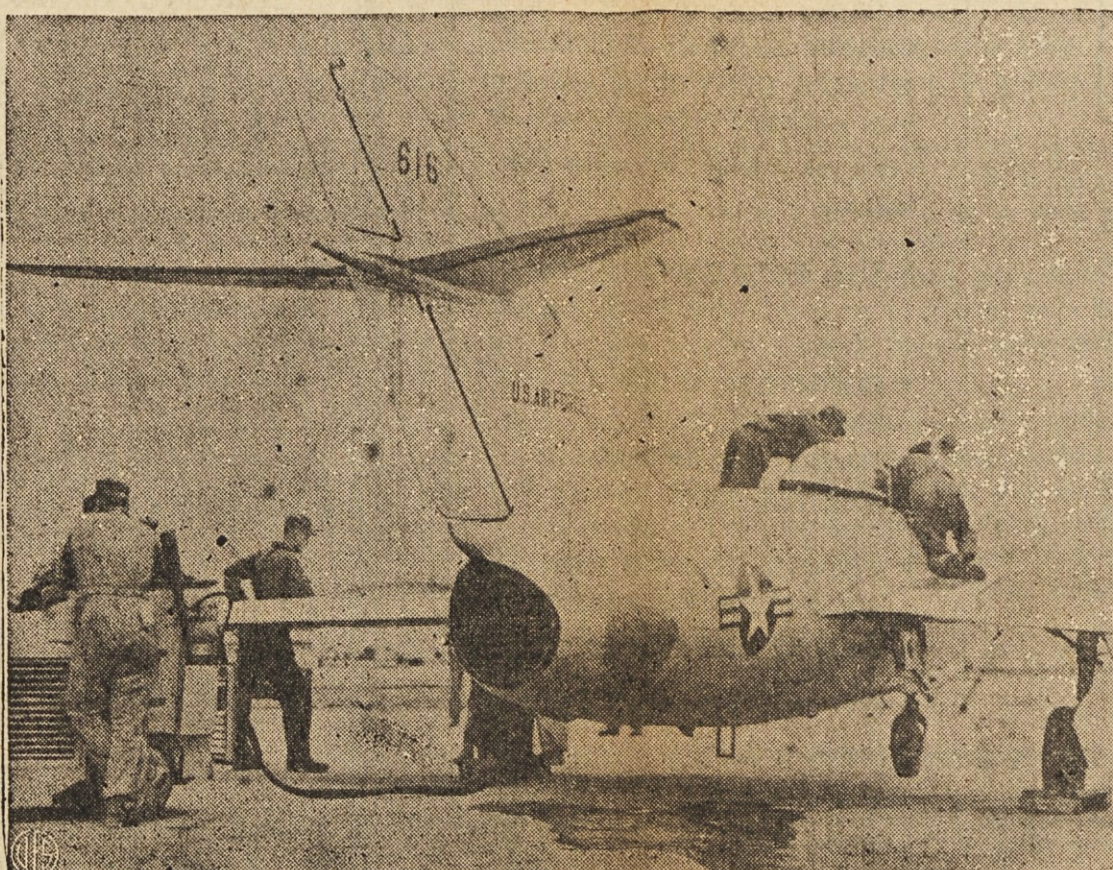
Pripravite sem Vaše drage iz Jugoslavije!

Vi samo kupite vnaprejšnji plačani vzni listek in Cunard bo izvršil ostalo. Ljudje, ki imajo izkušnje, bodo pomagali Vašim sorodnikom, da dobijo potrebne potniške doku-mente in uredili vse kar je potrebno za potovanje. To je popolna posluga, ki vas bo osvobodila vseh skrbi.

Obiščite Vašega potniškega uradnika pooblaščenega po Cunardu

CUNARD LINE

1040 Union Commerce Bldg., Cleveland, O.

ŠE ZADNJI PREGLED — Nadzorno osebje našega vojnega letalstva vrši zadnji pre-gled na MIG-15, preden bo letalo vzletelo. Sovjetsko lovsko letalo, ki ga je pripeljal Ame-rikancem neki Severni Korejec, so prepeljali na Okinavo in vrše z njim poskusne polete.

Moški dobijo delo

TOOL ROOM CARBOLOY TOOL GRINDERS

Dobra plača od ure
Dodatek za življenjske stroške
Plačane počitnice in prazniki
Prispevajoč zavarovalninski
načrt in pokojnina

The Oliver Corporation

19300 Euclid Ave.

KE 1-0300

(220)

Pomagajte Ameriki, kupujte
Victory bonde in znamke.

MALI OGLASI

BOŽIČNE KARTE

SLOVENSKE in HRVATSKE

po 10c vsaka. - Pošiljamo

po pošti. - Lepa izbira pri

NOVAK'S

6122 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

NOVA HIŠA NAPRODAJ

na Huntmere Ave., v fari sv. Jeronima. Nov bungalow s 4½ sobami, kopalnica obita z ilov-natimi ploščicami, pregrajena klet, plinska kurjava, prostor za razširitev na 2. nadstropju. Cena \$16,300.

Trgovinsko poslopje na E. 140 St. blizu Fisher Body. Ima eno trgovino in 4 stanovanj. Plinska kurjava in 3 garaže. Cena \$13,900.

Kovac Realty

960 East 185th Street

KE 1-5030

(221)

Naprodaj

Nova zidana hiša, 4 in 4 ali 4 in 6 sob, za 2 družini. Do-hodek \$315 na mesec. Za hi-tro prodajo \$29,800. Na 18601 Locherie Ave., blizu E. 185 St., in Lake Shore Blvd. Blizu tr-govin in transportacije, v do-bri okolici. Odprto v nedeljo od 1 do 5 pop. ali kličite za sestanek.

Robich Construction Co.

RE 1-6230

(220)

Gostilna naprodaj

Prodaja gostilna z D-2 licen-co in restavrant. Oglasite se pri Bonna Cafe, 1401 E. 55 St. po 4. uri.

(220)

NAPRODAJ

AJDOVA MOKA

na debelo za trgovine

v 5, 10 in 25 funtov žakljih.

LAKE ERIE FEED & SUPPLY

North Broadway

Geneva, Ohio

Telephone: Geneva 4621

(oct.27,30,nov.3,6)

Iščejo stanovanje

Zakonski par z 3. otroci išče 4 ali 5 sob v St. Clairski okolici. Kdor ima kaj naj pokliče naše uredništvo HE 1-0628. —(221)

Hiša naprodaj

Naprodaj je 6 sobna hiša, na sredi sto čevljev širokega, le-pega vrta v Collinwoodski na-selbini poleg Grovewood Ave. Transportacija, gorkota na plin in vse udobnosti. Kogar zanima naj vpraša zvečer po 5. uri ali v soboto in nedeljo ves dan na 1164 E. 167 St.

Al Kalcic's Hauling Service

Pobiramo smeti in pepel.

Čiščenje kleti in dvorišča.

Kličite vnaprej: MU 1-9455

(221)

INSURANCE

Fire — Windstorm

Automobile

Za zanesljivo postrežbo se
priporoča

Daniel Slakich

Agentura

15813 Waterloo Rd.

KE 1-1934

(Fri.-x)

Za prevode listin

iz slovenskega, srbohrvaškega in
nemškega jezika na angleško in
obratno se priporoča

DR. IVO ČERNE

1421 E. 53 St. Tel. UT-1-9413

Cleveland 3, Ohio

ZA NAJBOLJŠI KUP ZA VAS

NA RABLJENEM

AVTO ALI TRUCK

se oglasite pri

Frank E. Tercek

DORNER CHEVROLET

COMPANY

14115 St. Clair Ave.

MU 1-7700

Izvrstno pivo - vino - žganje
in okusen prigrizek

Se priporočamo

Three Corners Cafe

1144 EAST 71st St.

Frank Baraga, lastnik

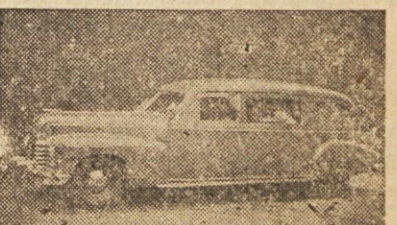
SLOVENSKA BRIVNICA

(BARBERSHOP)

761 East 185th St.

GEO. KOVAČIČ in JOHN PETRIČ

lastnika—se priporočata

ZAKRAJSEK

FUNERAL HOME CO

6016 St. Clair Ave.

Tel. Endicott 1-3113

ANTON HIBLER

iz starega kraja izučen

U R A R

se priporoča za v to stroko

spadajoča dela

6530 St. Clair Avenue

Tel.: EX 1-8316

ZA DOBRO PLUMBINGO

IN GRETJE POKLIČITE

A. J. Budnick & Co.

6631 St. Clair Ave.

PLUMBING and HEATING

Business Phone: UT 1-4492

Residence: PO 1-0641

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

CERTIFIED TYPEWRITER SERVICE

1127 East 66th St.

Pisalni stroji in seševalni

stroji naprodaj v najem

in v popravilo

Trakovi in carbon papir

J. MERHAR

Pokličite Henderson 1-9009

ČE IMATE KURJA OČESA

"Mandel Corn Plasters," najbolj-
ši odstranjevalec kurjih očes. Po-
kličite KE 1-0034 in vam pošljemo
po pošti. Cena 35 centov.

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd.

Čistimo v vaše zadovoljstvo

Tudi barvamo - likamo

in popravljamo

ACME DRY CLEANING

& DYEING CO.

672 E. 152 St. GL 1-5374

MARINKO'S

Kalifornijsko grozdje

ZA VINO

Izvrstni sodi

416 E. 156 St. IV 1-3170

Dr. Franc Blatnik:

K vprašanju: Angleži in vrnjeni domobranci

Bolj ko se nam kak dogodek časovno odmika, bolj nam izginja iz spomina. Tak je pač zakon narave. Vrstijo se novi dogodki, ki se nam započijo v spomin ter prejšnje potisnejo v ozadje. Posebno danes, ko vedno hitreje drveče življenje z vso silo meče na spominsko zmožnost naše duše zmerom nove vtise kot projekcijski aparat filmske slike na platno. Tako nam polagoma bledijo tudi podobe, ki so nam jih nekoč vtisnili najsilnejši dogodki in o katerih smo mislili, da ne morejo zbledeti nikdar.

Na ta zakon narave sem se spomnil, ko me je ob branju Kanadske Ameriške Domovine o spominski proslavi za pomorjenini domobranci, ki so jo letos priredili v Torontu, neprijetno dirnila žalostna ugotovitev poročevalca: "Škoda le, da je bila udeležba razmeroma šibka."

Oj, kako nas je tujina potegnila v svoj vrvež in priklenila nase, da že tako pozabljamo na naše fante, za katerimi smo še komaj pred osmimi leti v neotlažljivi žalosti jokali!

Slovenski Katyn

Jelendol, Gorjanci, Teharje, Kočevski Rog in kraške grape, to je naš slovenski Katyn. Prej ali slej bo moral priti čas, da svetovna javnost o njem zve in izreče svojo obsodbo nad krivci pokolja toliko tisočev naših najboljših. Kdo pa naj svetovno javnost na to opozori, če ne slovenski begunci, ki nas je božja Previdnost posejala po zemeljski obli, da domačinom, med katerimi živimo, pripovedujemo o grozotah brezbožnega komunizma? Vsak izmed nas je dolžan, da v svojem okolju o tem govori in izrazi vsako priložnost, da tujo javnost na ta naš Katyn opozarja. To nam narekuje ljubezen do naših mučencev. Kako pa naj tujece z njimi seznanjamo, če se sami za njih največjo žrtev tako malo zanimamo?

Čez poldrugo leto bo že deset let, kar je cvet slovenskega naroda padel pod bratomornimi krogami slovenskih komunistov. Ali bi ne bilo na mestu, da bi za desetletnico našega Katyna vso svetovno javnost razgibali, naj z vso odločnostjo obsodi ta gnusni zločin in z njim tiste, ki so ga povzročili? Treba bi se bilo takoj pripraviti na to, narediti načrt in si delo razdeliti.

Samo 600 "kolaboracionistov" priznavajo, da so vrnili

Vsako leto koncem maja ali začetkom junija prinesejo naši begunski listi spominske članke o vetrinjski žaloigri. Hvaležni jim moramo biti za to. V Angliji izhajajoči "Klic Triglava" je letos objavil članek, v katerem pisec skuša postopanje Angležev pri vračanju domobrancev opravičiti ali vsaj zmanjšati. Mogoče je hotel s tem narediti prijazno gesto do svojih gospodarjev. V tržaški "Demokraciji" mu je odgovoril domobranec, katerega se je pred osmimi leti posrečilo uiti z morišča, ter opravičenja prvega odločno pobija.

Morda je prav, če v zvezi z vprašanjem, kolikšna krivda zadane Angleže, objavim vsebino pisma, ki sem ga l. 1948 prejel od Angleža Johna Correllisa. Zlasti begunci iz ličanskega taborišča se ga dobro spominjamo, saj je bil naš Welfare Officer. Če izvzamem pokojnega ravnatelja Ryderja Younga, moram reči, da nisem našel taboriščnega funkcionarja, ki bi skušal begunce tako razumeti in nam vsestransko pomagati kot ta požrtvovalni fant. Pripadal je sekti kvekarjev in ce je posvečal do brodelnosti tudi iz cerskih nagibov. Predvsem pa ga je k požrtvovalnosti priganjala do-

dejstvi. Povedal je, da je bil sam takrat v Vetrinju in je nalastne oči videl, koliko je bilo vrnjenih, pa da to niso nobeni kolaboracionisti. Iz Foreign Officea so mu pisali, da bi jih zelo zanimalo, od njega kaj več slišati o stvari, in so ga zato povabili na razgovor. Ko je prišel, so ga najprej prosili, naj jim pove, kaj vse je videl na lastne oči. Nato so dejali: "Lepa Vam hvala za tako podroben opis dogodka. Morda je bilo res tako, kot ste nam opisali, toda mi imamo o vsem tem drugačna poročila. Ta govorijo le o 600 jugoslovanskih kolaboracionistih, ki so bili vrnjeni. Mogoče ta številka ni čisto točna. Morate pa vedeti, da so imele naše čete, ki so bile takrat v Avstriji, čisto določen namen: organizirati prehrano vojaštva za slučaj kakšnega napada od strani Tita ali Sovjetske zveze. (Točno tako je stalo v pismu! Op. pisca.) Zato pač niso bile pripravljene na prihod teh kolaboracionistov in se tudi niso utegnile kaj veliko z njimi ukvarjati. Prav zaradi tega je morda njih poročilo tu in tam netočno in pomanjkljivo, a je edino, ki ga imamo. Častniki, ki so ga podpisali, so zdaj v civilu in vojno ministrstvo jih ne more iskati, da bi nam podrobneje poročali o vsej zadevi, zato smo pač navezani na to, kar imamo. Vi trdite, da je vrnjenih bilo nad deset tisoč. Ne ugovarjamo, vendar za nas ostane številka 600 uradna, ker jo imamo v takratnih poročilih. Hvala Vam lepa, Mr. Correllis, za zanimanje in Good bye!"

Mr. Correllis je v pismu, v katerem mi je ta razgovor sporočil, še dodal: "Za vas Slovence je nesreča, da ste prišli na Koroško istočasno s hrvaškimi ustaši. Morate namreč vedeti, da mi Angleži nismo posebno močni v zemljepisju. Saj povprečni Anglež ne zna ločiti Romunije od Bolgarije, ne Jugoslavije od Albanije ali Madžarske, pa mislite, da bo znal delati razliko med hrvaškimi ustaši in slovenskimi domobranci? Vse skupaj meče v en koš in smatra za kolaboracioniste tudi vas, zlasti ker je o ustaših veliko več slišal in bral kot o slovenskih domobranci, o katerih tu le redko kdo kaj ve."

Anglež brezčutno gleda le na svojo korist

Kako zna Anglež vsa čustva v sebi zatajiti in gledati le na trenutno korist, mi je leta 1947 neki britanski častnik v obraz pripovedoval. Takrat je bila podpisana tista za nas tako nesrečna blejska pogodba med Titom in polkovnikom Steelom, poveljnikom britanskih čet v Avstriji, ki je med drugim določala, da bodo Angleži vsakega begunca, ki ga bo Tito zahteval, takoj zaprli. Mene je Tito tedaj proglasil za vojnega zločince in zahteval, da me izročijo. 12. septembra je bila v avstrijskem Fahndungsblattu objavljena tirailica za menoj, dočim jo je britanska policija dobila že preje. V tem kritičnem času sem se sestal z nekim britanskim častnikom, s katerim sva si bila jako dobra. Pogovor se je sukal okrog Titove gonje proti beguncem, o angleških racijah po taboriščih in seveda tudi o mojem težkem položaju. Vprašal sem častnika: "Pa bi Vi bili zmožni me zdajle aretirati in vrniti?" — "Če bi vedel, da s tem Angliji koristim, da." — "Kljub temu, da sva tako dobra prijatelja?" — "Da, kljub temu, samo če bi bil prepričan, da storim s tem svoji domovini resnično uslugo. Ker pa vem, da bi ji Vaša izročitev prav nič ne koristila, ste pred menoj varni." — Pa mu navzlic temu zagotovilu nisem več zaupal in nič več maral pred očmi. Tudi nisem od tedaj naprej na angleška prijateljstva nič več dal.

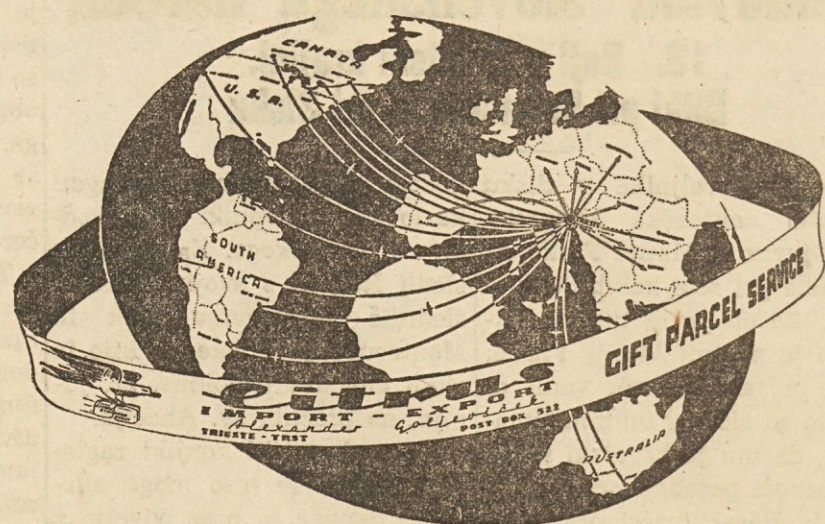
Krivicco bi pa delal, če bi dejal, da so bili vsi Angleži taki. Poznal sem jih nekaj, ki so v tistih težkih časih veliko tvegali, da so pomagali tako meni kot drugim, ki so se nahajali v sličnih nevarnostih. Vendar pa so to bili mlajši ljudje, ki jih uradna angleška politika še ni okužila.

AMERIKA KUPUJE ŽIVO SREBR

V zadnjih mesecih je cena živemu srebru precej padla. Da bi ceno utrdila, je Amerika nakupila večjo količino te rude v Italiji in Španiji. To bo gotovo prav prišlo tudi Jugoslaviji, ki ima v Idriji pomemben rudnik živega srebra.

POZOR!**REKORD**

za najhitrejšo ekspedicijo darilnih pošilk ima še vedno

ki je postala vodilna tvrdka za pošiljanje darilnih pošilk po vsej Evropi prav zaradi REKORDNE HITROSTI v odpošiljanju, zaradi dobave KAKOVOSTNEGA PRVOVRSTNEGA BLAGA IN NAJSOLIDNEJŠE POSTREŽBE.

Dobavljamo živila po naročilu in skrbno sestavljene brezcarinske standardne pakete, zdravila, tekstil, obutev, radijske aparate, šivalne stroje, bicikle (moške, ženske in otroške), motocikle, štedilnike, harmonike, vse tehnične predmete ter vse za gospodarstvo in gospodinjstvo.

Moka EXTRA GOLD SUN ali GOLD MEDAL, 100 lbs. orig. vreča.....\$11.50

Koruzni zdrob (gres), 100 lbs. orig. vreča\$11.00
s plačano voznino do NAJBЛИŽJE ŽELEZNISKE POSTAJE PREJEMNIKA.

NAŠI STANDARD PAKETI:

Posebno Vam priporočamo povsod znane CITRUS STANDARD PAKETE, ki dospejo v roke srečnega obdarovanca brez vsakih stroškov, torej s plačano voznino, poštnino, carino in uvozno carinsko takso.

PAKET No. 1.....\$44.25 PAKET No. 8.....\$14.25 PAKET No. 12.....\$24.50

lbs.
100 moka Extra Gold Sun
ali Gold Medal
37 svinjske masti
7 kave Minas
10 riža Carolina
10 sladkorja
10 testenin
1 čaja Ceylon
1 mlečne čokolade
1 kakava
1/2 popra
10 vreč. Noodle Soup

PAKET No. 7.....\$56.75

lbs.
200 moka Extra Gold Sun
ali Gold Medal
20 sladkorja
37 svinjske masti
30 testenin
10 riža Splendor
7 kave Minas
4 rozin

PAKET No. 10.....\$26.35

lbs.
5 polenovke
4.50 olja
10 riža Carolina
10 svinjske masti
5 pralnega mila
5 kave Rio
5 testenin
5 sladkorja
2 paradižnikove mezge
20 moka Extra Gold Sun
ali Gold Medal
5 pšeničnega zdroba

PAKET No. 13.....\$17.00

lbs.
7 kave Santos
11 riža Ardizzone
22 sladkorja
2 para Nylon nogavic

POSEBNA PONUDBA: Najfinejši bicikli, moški in ženski, kompletni, znamke "Puch" in "Steyr" \$44.00 postavno meja, \$60.00 ocarinjeno franko prejemnik.

NAŠI ZASTOPNIKI:**V U. S. A.**

STEVE F. PIRNAT CO.
6516 St. Clair Ave.
CLEVELAND 3, OHIO
Phone HE 1-3500

JOHN BRISČEK
6202 St. Clair Ave.
CLEVELAND 3, OHIO
Phone EN 1-8230

TOM SARAR
5412 Partridge Avenue
ST. LOUIS 20, MO.
Phone EV 6869

MIHAEL STAVDOHAR
2050 W. 23rd Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

JOSEPHINE POGAČNIK
1957 E. 34th Street
LORAIN, OHIO
Phone 74419

P. N. MARDESICH & CO.
683 S. Santa Fe Ave.
LOS ANGELES 21, CAL.
Phone TUcker 1650

V KANADI

TRANSMUNDIAL
gift Parcel Service
TORONTO, Ontario
258 College Street
Phone MI 4868

S. KOSER
46 Hudson Bay Ave.
KIRKLAND LAKE, ONTARIO
PORT ARTHUR, ONTARIO

GEORGE PETERMANEC
58 Stewart Street
TORONTO, ONTARIO
Phone: Ured. EM 6-4323
Stan. RE 1451

CHARLES ILINIČ
48 Machar Ave.
KIRKLAND LAKE, ONTARIO
PORT ARTHUR, ONTARIO

J. KOROŠEC
1524 Hickory Road
WINDSOR, ONTARIO
Phone 5-6765

TONY SPEHAR
122 Birch So.
TIMMINS, ONTARIO

TRANSMUNDIAL 2098 St. Catharine St., W.
gift Parcel Service v bližini Forum
MONTREAL Phone FI 5306

Obračajte se s popolnim zaupanjem na naše zastopnike, ki so pooblašeni za prevzem naročil in inkaso denarja ter so Vam na razpolago za vsa pojasnila.

PREVZEMAMO VSO ODGOVORNOST ZA PREVZETA NAROČILA IN VPLAČILA NASIM ZASTOPNIKOM

Vplačila se lahko izvršujejo tudi pri NORTH AMERICAN BANK CO., 6131 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio, v korist računa Aleksander Goljevšček.

GARANTIRAMO ZA VSAKO POSILJKO . . . ROK DOSTAVE POSILJKE 15 DNI

Pošljite Vaša naročila in bančne Money Orders našim zastopnikom ali pa direktno na

CITRUS
IMPORT-EXPORT
ALEKSANDER GOLJEVŠČEK

Trieste, Trst, Post Box 522

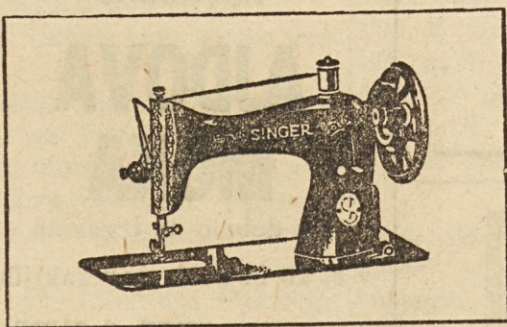
Via Torrebiana 27

Telefon 2-44-67

POZOR!**POZOR!****Obdarujte z novim SINGER šivalnim strojem**

ki je prekrasno darilo za vse življenje,

svoje drage v **JUGOSLAVIJI**

Izdelan je tako, da vzdrži vse življenje, za seboj ima več kot sto let skušnje v šivanju, nov SINGER šivalni stroj je najbolj zanesljiv, je najkoristnejše darilo, ki ga morete dati v teh dneh, ko so cene izdelanih oblekam visoke . . . to je darilo, ki bo spominjalo vaše drage leta in leta vaše dobrote.

Nov SINGER* šivalni stroj je seveda prekrasno darilo za Vaše drage v Jugoslaviji, toda je več kot darilo. Je trden stroj, ki bo pomagal oblačiti vso družino. Lahko ga pa uporabite tudi kot sredstvo za dodatni denarni dohodek družini v stiski.

USTAVITE SE V VAŠEM NAJBЛИŽJEM SINGER ŠIVALNEM CENTRU in poiš-vedite o našem Foreign Gift Sale Program. Našli boste tudi veliko izbiro najrazličnejših SINGER šivalnih strojev za vašo lastno uporabo. SINGER SEWING CENTRI so označeni z velikim rdečim S v razstavnem oknu.

SINGER SEWING CENTER

UVRŠČEN V VAŠI TELEFONSKI KNJIGI SAMO POD SINGER SEWING MACHINE CO.

Naroči se enostavno

Obiščite najbližji SINGER ŠIVALNI CENTER in oddajte vaše naročilo. SINGER bo naredil vse ostalo! Mi bomo skrbeli za:

• VSE POTREBNO GLEDE ODPOŠILJANJA

• IZROČITEV V SINGER TRGOVINI, KI JE NAJBЛИŽJA DOMU PREJEMNIKA

• PODPISANO PRIZNANICO OD PREJEMNIKA KOT DOKAZ IZROČITVE

Pismo Vrhenškega Tinefa

Waukegan, Ill. — Drugi teden v oktobru so slavili v Ameriki teden tiska. Objavljenih je bilo glede tega več prav zanimivih in pomenljivih člankov. Kako je javnost občutila ta dogodek, je težko točno vedeti. Mnogi so brezdovno z razumevanjem brali povdarjanje važnosti tiska. Drugi so zopet šli mimo tistih člankov, kakor navadno gredo ob vsaki taki zadevi, češ, to ni moja zadeva, to ni moj "business," tisti se naj za to zanimajo, ki od tega "businessa" žive, itd. Da to zadnje ni pravo stališče do takih zadev, ki ga nekateri zavzemajo, je kajpada jasno. A koliko jih je, ki pomislijo na to?

In vendar tisk je resnično največja sila na svetu!

V enem izmed tistih člankov sem bral nekaj podobnega, kar bi prav lahko zapisal, oziroma tiste besede bi lahko položili na jezik našega lista "Ameriška Domovina," da bi jih ona povedala svojim čitateljem. In če to naredimo, "Ameriška Domovina" bi vam povedala to-le:

"Jaz sem vaš list. Dan za dnem vas obiskujem, naj bo sončni ali deževni dan, vroč ali mrzel, jaz pridem k vam povedat, kaj se v svetu dogaja. To vam povem v besedi in slikah.

Potomka sem tistega prvega časopisa na svetu, ki je začel izhajati še v časih in dnevih Cezarja Julija. Pozneje je izhajal v obliki zvezka. A vedno je bila naloga mojih prednikov, kakor moja obveščati ljudi o raznih dogodkih v svetovnih in domačih politikah, o trgih in vseh mogočih rečeh. Takrat v tistih mojih detinskih letih je bila moja oblika nekam nerodna in nepripravna. Nič kaj pripraven in praktičen ni bil papir, še manj pa

drugo, s čemer se je mogel napraviti prvi časopis na svetu.

Po več stoletjih se je rodil človek po imenu Gutenberg, ki je pozneje okrog 1440 iznašel črke, s katerimi se je dalo sestavljati stavke čtiva. Odtedaj naprej pa se je moj razmah in napredek s silovito hitrostjo razvijal. Pozneje so iznašli stroje za tiskanje, pozneje stroje za stavljenje črk. Hitrost pogona se je zvišala in danes, ko me nastavijo in urede, me najhitrejši stroji bruhaajo iz sebe, kakor kaka strojnica krogle iz svojega žrela.

Velika važnost je format časopisa, kajti lepa oblika napravi vsako reč privlačno in priljubljeno. Ampak veliko večja važnost in pomenljivost je to, kaj predstavljam s svojim duhom in besedami, ki jih prinašam čitatelji publiki dan za dnem. V tem je tista velika sila, ki jo predstavljam. Tisk je igral veskozi od svojega začetka velikansko ulogo. Od njegovega vpliva in stališča so bili odvisni vladarji in od teh doli vsi državniki. Kadar je tisk razgalil nepravilnosti in škodljiva vladanja, so padale najvišje glave, ljudi pa je poučil, kaj je prav in kaj ni, če je bil v službi pravih in poštenih ljudi. Če so pa tisk dobili v roke hudobni ljudje, sovražniki pravega napredka, demokracije in svobode, so ga seveda ti vpregli v svoj voz in tedaj je pa delal škodo in zaslepljeval javnost. Zato tisti, ki so predstavniki resnice in poštenosti ter demokracije in svobode bi morali razumeti veliko važnost in pomenljivost časopisa. Ali ga razumejo?

Potem bi pa "Ameriška Domovina" lahko povedala tudi nekaj takega-le:

"Kot vaš slovenski časopis vas obveščam, vse vaš slovenske sinove in hčere tudi kaj se godi in dogaja po naših slovenskih naselbinah. Objavljam vam vsem razna naznanila. Vabim vas na društvene in cerkvene prireditve in vse to največje skoro za sam "božji lon." Trudim se, da vas učim in vam razlagam vse mogoče miselnosti, katere so vam in vsemu človeštvu koristne in katere pa ne. Kot katoliški časopis vas vabim k misijonom in vas navdušujem za vse, kar je dobrega za vašo častno in večno srečo. Ko zidate svoje cerkve, ko ustanavljate društva, jaz vam vneto pomagam in sodelujem. To zato, ker čutim, da je to moja dolžnost kot katoliškega časopisa. Proti največjemu sovražniku Boga in Njegove cerkve na zemlji, proti komunizmu se borim z vso silo in vas obveščam o vsem tem dan za dnem. To za to, ker čutim, da komunizem je največje zlo in največji sovražnik vsega, kar je krščanstvo do danes ustvarilo in naredilo na svetu. Zato me brezverski tabor sovraži in deluje proti meni. Vi vsi, ki vas smatram za svoje to veste. Nič vam ne narekujem, kaj je vaša dolžnost napram meni, ker smatram, da ste toliko zavedni, da morate vedeti to napram meni, ker smatram, da ste toliko zavedni, da morate vedeti to sami."

Tako nekako bi "Ameriška Domovina" govorila.

Jaz Vrhenšk Tine, ki to le pišem, bi se pa drznil vprašati in upam, da ne bo prevelike zamerre, vse naše katoliške kroge pa to-le:

Vsi vemo, da "Ameriška Domovina," ki je zdaj med nami edini katoliški političen list vrši veliko misijo med nami. Brani naša načela, brani pred brezversko poplavo naše ljudi, vabi jih v naša društva, deluje za naše župnije in še marsikaj drugega. Kaj pa mi storimo za "Ameriško Domovino"?

Ali jo kedaj priporočamo članom naših društev na društvenih sejah? Ali se jo kedaj priporočajo vernikom s prižnico po naših slovenskih cerkvah? Jo kedaj priporočamo našim trgovcem in podjetnikom za oglaševanje?

Po mojem je to najmanj, kar bi lahko storili ti in jaz in mnogi drugi po naših slovenskih na-

selbinah za naš katoliški list "Ameriško Domovino"!

Pa še nekaj vprašam, pa magari se ob tem vprašanju komu kolče ali ne:

"Je li to častno, da po mnogih katoliških hišah leži na mizi časopisje, ki dela med nami za Titov komunizem (imena teh listov so vam znana), "Ameriške Domovine" pa ne naročajo? Je to častno za slovensko katoliško hišo? Nikakor ne! S takimi našimi Slovenci je nekaj narobe! In kdo je kriv temu? So vse sami krivi? Nekateri pač, vsi ne. Krivi smo premnogi mi sami, ki jih o tem ne poučimo! Bratje in sestre ne izmikajmo se pred odgovornostjo. Ta gre za nami in se nad nami že zdaj maščuje, pa se zna še bolj!"

To so grenke pilule... ampak, ampak, fantje, povziti jih je treba, če se hočemo prebuditi!

— Še par domačih novic:

V našem okraju so okrajni "supervizorji" sestavili proračun, ki je pokazal, da bo v okrajni blagajni primankljaj na podlagi sedanjih dohodkov. Zato so naredili načrt, da se zvišajo okrajni davki, da bi okraj na ta način prišel do novih dohodkov in so načrt za to dali na volitev. Volilci so pa glasovali proti povišanju davkov s tako večino, kakor še nikoli. 7 proti 1 so volilci glasovali proti predlogu. Well, vedno vihanje davkov ljudem preseda.

Pred nekaj časa je preminul v Portsmouth, Va. Emil Zupan, ki je služil v ameriški mornarici.

Njegovi starši Mr. in Mrs. Dan Zupan, bivajo na 1317 20. St. v North Chicago. Star je bil 28 let in imel saržo Quartermaster 2nd Class. Njegovo truplo so pripeljali domov in je bil pokopan tukaj. Naj počiva v miru!

Poročila sta se v cerkvi Matere Božje na deseti cesti Louis Novak z nevesto Miss Dolores Jensenovec. Bilo srečno.

Vse čitatelje lepo pozdravlja, Vrhenšk Tine.

Šola za zakonce

Dunajska ljudska visoka šola bo odprla v naslednjem zimskem semestru nove tečaje. Med drugimi bo ustanovila tudi "šolo za zakonce", kjer bodo predavatelji obravnavali otroška vprašanja in sploh vse važne stvari iz vsakdanjega življenja. Poseben tečaj se bo imenoval tudi "praktična ureditev stanovanja", kjer se bodo obiskoval-

ci seznanili z najboljšo in najcenejšo ureditvijo stanovanja. Bilo jih je 17 odstotkov več kot leta 1938, torej 300.000 ljudi ka visoka šola prvič po vojni dnevno.

Nizke cene za Božič!

Razveselite Vaše drage z darili, ki jih pošljete preko
BLD CO.
100 lbs.—kanadska moka "000"—\$11.00
Paket A-4 \$12.50 Paket A-5 \$13.50 Paket A-6 \$13.10
15 lbs. sladkor 22 lbs. sladkor 18 lbs. sladkor
12 lbs. riž 12 lbs. riž 5 lbs. kava
7 lbs. milo 6 lbs. kava 12 lbs. riž
6 lbs. kava 5 lbs. rozin
Na Vašo željo sestavimo paket po Vaši izbiri.
Odpremijamo pakete, ki jih odpošiljate iz Amerike.
DENAR: \$1—Din 500.—
Denar, čeke ter money-orderje naslovite na:
BLD CO.
Telefon EX 1-8787 Telefon EX 1-8787
6731 St. Clair Ave. — Cleveland 3, Ohio

BELOKRANJSKI KLUB domačo zabavo

vabi na
V SOBOTO 7. NOV. 1953
začetek ob 8. uri
V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU
na St. Clair Ave., dvorani št. 1 in 2
JOHN GRABNAR GODBA
in prigrizek

1928

1953

Naznanilo in Zahvala

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po daljši bolezni zaspala v Gospodu naša ljuba hčerka, draga sestra in vnukinja

Angela A. Savigel

Previdena s sv. zakramenti je zaprla svoje mile oči dne 8. oktobra 1953. Rojena je bila 9. oktobra 1928 v Clevelandu, Ohio.

Pogreb se je vršil 12. oktobra 1953 iz pogrebnega zavoda Anton Grdina in Sinovi v cerkev Marije Vnebovzete na Holmes Ave., kjer je za pokoj njene duše bila darovana sv. maša zadušnica. Po opravljenih cerkvenih in verskih obredih je bilo njeno truplo prepeljano na pokopališče sv. Pavla na Chardon Rd. ter tam položeno k večnemu počitku v družinsko grobnico.

V dolžnost si štejemo, da se s tem prav iskreno zahvalimo č. g. Father Cimpermanu za obiske naše drage pokojnice med njeno boleznijo, za podelitev sv. zakramentov in za darovano sv. mašo ter za spremstvo na pokopališče.

Naša topia zahvala naj bo vsem, ki so ob krsto naše mile položili tako lepe vence cvetja ter ji s tem izkazali svojo ljubezen, spoštovanje in zadnjo čast.

Srčna zahvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duše naše drage umrle.

Toplo se zahvalimo vsem, ki so prišli pokojnico kropiti in moliti ob njeni krsti ter tudi vsem, ki so jo spremlili na pokopališče. Posebej se zahvalimo članom in članicam društev sv. Jožefa št. 169 KSKJ, podr. št. 10 SZZ in Ladies Auxiliary VFW št. 2398, ki jim je umrla pripadala, za lepo in ginljivo slovo od svoje sestre. Ravno

Ljuba hčerka, mila sestra in draga vnukinja, počivaj v miru v lepi, ljubljeni in blagoslovljeni ameriški zemlji! Končana je pot Tvojega trpljenja, odšla si v kraj novega življenja, kjer boš uživala radosti, ki jih dragi Bog deli svojim izvoljenim. Mi na, ki smo ostali v tej solzni dolini, žalujemo za Teboj, kajti hiša je sedaj prazna in povsod Te pogrešamo. V naših mislih in molitvah pa bo spomin na Tebe ostal vedno svež, poln ljubezni in vere, da se bomo enkrat vsi združili pri ljubemu Bogu — nad zvezdami!

Zalujoči ostali:

JOHN, oče
MARY por. MIKLAVČIČ, JOSEPHINE, JENNIE por. KADIS, sestre
JOHN in ANDREW, brata
Mr. in Mrs. ANTON LOVKO, ded in babica
OSTALO SORODSTVO
Cleveland, Ohio, 6. novembra 1953.

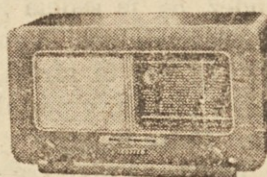
VIAND INTERNATIONAL CO.

120 Greenwich Street New York, N. Y.

NAZNANJA, DA JE V JUGOSLAVIJO MOGOČE POSILJATI visokokvalitetne šivalne stroje za gospodinjstvo krojaške in univerzalne (Zig-Zag), izdelek največje nemške tovarne HAIT & NEU

Mod. 483—drop head, central bobbin, na železnem stojalu, z garantirano dostavo do najbližje želez- \$132.50 niške postaje, s plačano carino.

Odlične radio aparate avstrijske tovarne INGELN

Najmodernejši INGELN "COSMOS", 6 cevi z 8 funkcijami, izredno selektiven, za dolge, srednje in kratke valove, do prejemnikove pošte. \$56.50

Hrana ni dovolj za Vaše drage — pošljite jim tudi predmete trajne vrednosti

Zahtevajte podrobnih informacij pri

LIGA K. S. A. (LEAGUE C. S. A.)

238 E. 19th St. New York 3, N. Y.

PREKO 25 LET . . .

Ze več kot četrst stoletja si prizadevamo, da si ustvarimo spoštovanje v zvezi s pozornostjo, pazljivostjo in poštenim poslovanjem z zadovoljno in vpludno postrežbo.

Svečano dostojna postrežba! Najsi bo vaš proračun \$150.00 ali več. Vi izberete — Vi sami določate ceno ali koliko hočete izdati.

Mi uživamo ugled in priznanje — javnost šteje naš pogrebni zavod, naše podjetje med najodličnejše in najboljše opremljene v Clevelandu. OBRNITE SE Z ZAUPANJEM IN PONOSOM NA NAS TER IZBERITE NAJBOLJŠE. KAJTI VASI STROŠKI NE BODO VEČJI.

Louis Ferfolia Funeral Home

LOUIS L. FERFOLIA DONALD L. FERFOLIA
MRS. L. L. FERFOLIA, Licensed Lady Ass't.
9116 Union Ave. at E. 93 St. Tel.: MI 1-7420

BUKOVNIK STUDIO

MOJSTER ZA FOTOGRAFIJE
POROKE - DRUŽINE - PORTRETI - OTROCI
762 E. 185 Street IVanhoe 1-1797
Odrpto vsak dan od 9 do 8 zvečer
Ob nedeljah od 10 do 3 popoldne
Slike za identifikacijo — Kopije starih fotografij

Ustanovljeno 1908

Zavarovalnino vseh vrst vam točno preskrbi

HAFFNER INSURANCE AGENCY
6106 ST. CLAIR AVENUE

Slovenci, poslušajte novo slovensko nedeljsko oddajo na postaji WERE — 1300
začetek ob 8:30 zj.

Clevelandčani ZDAJ lahko živjajo

• Poletni HLAD • Zimsko GORKOTO
z MONCRIEF celo-letno opremo

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

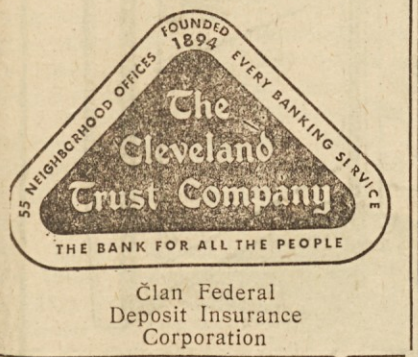

ZANIMIVA IGRACKA — Na narodni razstavi kovinskih predetov v New Yorku je bil razstavljen tudi tale drobn motorček. Za pogon mu služi baterija žepne svetilke in je sposoben dvigniti do pet funtov.

Posljite denar za praznike sedaj

Izognite se navalu zadnje minute. Vaši sorodniki in prijatelji v Jugoslaviji bodo prejeli denarno pošiljko točno, če pošljete sedaj.

Ta postrežba je na razpolago v vseh naših podružnicah.

Član Federal Deposit Insurance Corporation

V blag spomin

TRETJE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA DRAGEGA SOPROGA
IN OČETA

John Paulin

ki je umrl 7. nov. 1950
Kje si, ljubi moj oče,
kje si, ljubi moj soprog,
da Te nikjer več ni videti,
zaman Te iščejo solzne oči.
Pred božjim tronom zdaj sedim,
na vas pa mislim in želim,
da kadar pride božji glas,
Bog bo skupaj združil nas.
Zalujoči:
SOPROGA in OTROCI
Cleveland, O., 6. nov. 1953.

JOHAN BOJER:

IZSELJENCI

ROMAN

Mož, ki vodi konje, je čisto mlad, brez brade. V vozi pa sedi žena, v kožuhovalni in s pajčolanom. Poleg nje se bleščajo okovi velikega kovčega.

Nastane vrvenje od farne do farne. Novi župnik je. Prišel je brez sporočila, in kar je najhujše, oženjen je. In hiša za take gospodke ljudi? Zena je videti prav kakor kaka mestna dama. Nihče nima prostora, da bi ju sprejel. Kaj za božjo voljo je početi?

Niti koča Erika Fossa ni urejena. Kaj je spravil preko zime v njej pluge in brane. Morjena prav danes ni doma. Pošljejo po Pera, on se vsaj zna vesti, kakor je treba. Ponudi župniku roko, jima želi sreče ob prihodu v naselbino Nidaros. Stanovanje, da, Per pravi najgresta z njim. Pelje ju do Erikove koče, učitelj jim sledi in ga je sram. Per dopre vrata. Res, tukaj sicer ni vse v redu, ampak . . . v tem trenutku čuti Per, da celo za župnika predstavlja oblast. In tukaj naj bodo vsi enaki, prosim vas, tukaj je hiša za oba, prav tako dobra, kakor za vse druge.

Vendar žena nalahno krikuje. In župnik pogleda na oba moža. "Ali ni . . . ali ni tukaj nobenega drugega stanovanja," ju vpraša.

Učitelj in Per odmajata z glavo. Tedaj priteče Elza in ne ve, ali bi se jokala ali smejala, ko povabi novodošleca k sebi na večerjo.

Župnik znova vpraša: "Ali tukaj še nihče ne stanuje v leseni hiši?"

Per premišlja. "Da pač, Irec." "Pa on je gotovo katolik?" Seveda. Irec je katolik.

Tedaj mladi mož pogleda ves v stiski svojo ženo in vzdihne. "Potem se ne da nič napraviti."

"In Nemec tudi," pravi učitelj. "Da, ali je Nemec tudi katolik?" Župniku se nekaj posveti.

Per že ve. Ne, katolik sicer ni, ampak pripada neki sekti, ki se imenuje Herrnhuterji.

"Hm." Župnik pogleda svojo ženo in znova zmaje z glavo.

"Tudi mi drugi ne stanujemo bolje," pravi Per z neko trdnostjo v glasu.

"Seveda, saj potem tudi za naju ni preslabo," prizna župnik, ponudi svoji ženi roko in se napravi, da odide.

Ko pa župnik in njegova žena večerjata pri Elzi, Ana in Pavlina z vso vsmemo pospravljata, čistita in brišeta v Erikovi koči. Zakurita v peči. Kdo ima posteljno opravo? Da, nekaj volnenih odej in blazina visi zunaj na vrvi, treba jih je izprati. Rjuhe mora posoditi Ana. Per pa je mnenja, da kar je prav, je prav, in župnik in njegova žena morata imeti kaj jesti. Že kar zdaj pride z vrečo krompirja in ovčjo gnatjo. Drugi naj prinesejo svoj delež. Ne, tukaj nihče ne trpi lakote in tudi župniku in njegovi ženi je ni treba.

Pozno zvečer spremljata Ola in Elza oba tujca na njun dom. V koči je prižgana svetilka, širi se ugodna toplota, od raznih sosedov so znesli kuhinjsko opravo in jo postavili poleg peči. Veliki kovčeg zavzema skoraj celo sobo. Vendar tukaj diši po plesnobi. Gospa se obotavljala sleči plašč. Gleda svojega moža in ko sta onadva odšla, o-mahne na klop in prične jokati. Zrasla je v premožni rodbini, v nekem mestu na vzhodu.

Hodila je na ples in nastopala na koncertih. Sanjala je o belo prepleškanem župniku z vrtom in drevjem, s svetlimi sobami, služinčadjo, omikano družbo. Njen Jakob jo je večkrat dražil s tem, da bosta šla kot misijonarja v divjino. Vendar nikoli ni verjela, da misli resno. Bil je čudež, da je sedela zdaj tukaj in preživela pot. Vendar so tukaj? In ves ta mrčes, ki najbrž tiči v stenah, v posteljah in odejah. Grize in grize v robec in toliko, da ne plane in prične divjati.

Župnik hodi sem in tja po ilovnatih tleh male koče. Njegovi svetli lasje se zdaj pa zdaj zableščijo v luči svetilke. Njegove oči so velike in polne prikazni, vendar njegov glas je mehak. Prav, zdaj sta tukaj. Ni bilo zaradi lastne zabave, da ni

postal bankir kakor njegov bogati oče in brat, ampak da je izvolil poklic župnika. Imel je svoje namene. Ali ni videl vsega približno tako v svojih sanjah? "Draga Matilda," pravi — župnik pri Culukafrih lahko vega življenje, da, vedrega duha ga stavi v nevarnost zaradi stvari, ki mu je na srcu. Tukaj sva med krščanskimi brati. Ali ne vidiš njihove pristranosti, ali ne vidiš darov? Polagoma pride v šalo, pogladi jo po laseh in pravi, da je tukaj prav za prav zelo veliko prostora.

Hiša je dvanajst komolcev kratka in osem komolcev ozka. V njej lahko priredita ples. Da ni prostora? Tukaj so oceani prostora.

"Ah molči! Saj tukaj ni ničesar, da bi se dalo živeti. Spalnica, kuhinja, soba, kjer bi ti delal . . . in . . . nekega dne soba za otroke . . . vse v istem prostoru. In v kakšnem prostoru!"

"Da, da, draga moja, vendar pa je še veliko bolje, kakor če bi morala živeti pod kakim grmom."

O! Ugriznila je v robec in ga pogledovala z bliskajočimi se očmi.

"Nekoč je bil nekdo, večji ka-

kor jaz — in ni imel ničesar, kamor bi lahko položil svojo glavo."

"Da, ampak bil je pri drugih v gostih."

"Saj midva sva tudi. In celo lastno hišo bova dobila."

"In odkod naj dobim dekle?"

"Ni nama treba dekle."

"Torej ne bom imela nobene pomoči? In živela bova morebiti leto in dan tukaj. Ali je sploh tukaj kak pek, kak mesar, ali kak trgovec s kolonijalnim blagom?"

"Mislim, da ga ni."

"Torej morava poginiti od lakote."

"No no, si bova že kako pomagala. Ali nisi opazila, kako ganljiva je cerkev? In pomisli na vse te dobre ljudi, ki so leta in leta živeli tukaj v divjini, preden so mogli zgraditi božjo hišo. Ali si moreš misliti kaj lepšega, kakor pričeti tukaj — prav tukaj!" Razširil je roke in imel prikazen.

Tako sta pričela župnik in njegova žena v naselbini Nidaros.

XV

Nad pokrajino, ki je pokrita s slano, leži mesec. Bog ve, ali je rano ali pozno, Per Foll je že dolgo zunaj in hodi. V mesečini meče temno brazdo preko zemlje. Roke mu tičijo v žepih, klobuk na tilniku, mogočna brada kaže proti mesecu, kakor bi ga hotel obiskati.

Za njim leži koča z Ano in otrokoma. Obrne se — tam ni nobene luči. Ozre se proti vzhodu, proti zahodu proti severu, ampak nikjer ni videti nobene luči. Pozno bo že. Precej dolgo bo že, odkar je odšel z doma.

Vendar tej stvari mora priti do dna. Zdaj mora obračunati s prerijsko. Pridi! pridi! ga ne prestando vabi. Per se noče vdati, ve, kakšna vrtoglavica se ga loti. Prav daleč v prerijsko — kakor noče. Ampak zgodi se mu kakor pijancu. Najprej samo en požirek in potem vsi drugi. Iti mora dalje in dalje, zdi se, kakor da ga prerijska vpija vase. Dalje in dalje in še dalje. In čim bolj se oddaljuje, tem bolj se loteva vrtoglavica in tem bolj je brez moči pred tem, kar ga v notranjosti peče in boli. Spet je Ana in to pot skupaj s Simenom. Kadar more biti Per sam z njo, ne verjame tega. Ampak tukaj zunaj v prerijski prične tako hudo boleti, stare rane se odprejo in krvavijo in krvavijo. Ali se ni tistikrat obesila okoli vratu temu — in temu — in onemu? Neumnosti, ali nisi odpustil? si hoče reči. Ali pa pomaga nocoj odpustiti? ne, prerijska ga vabi dalje in dalje in zdi se, kakor da neskončna ravnina izzvanja v mesečini: vse, vse iz brezupno.

Mesec, daljave in tišina. Vleči se tako iz dneva v dan, kar

je, ostane kakor je. Seveda se ga loti vrtoglavica, tako da se opoteče. Ali ga hoče ravnina izvabiti popolnoma v blaznost? Ah ne, pogled vendar, saj lahko hodi ravno, kakor po črti. Dalje, pravi prerijska. Kaj nisi dovolj močan, da preneseš še en požirek, ali pa si še otrok? Dalje, dalje! Ana sedi zdaj mogoče v Simenovem naročju. Smeje se in govori o Peru.

Njegova brada je nekoliko palcev predolga, pravi. Kosmat je kakor bik. Oženiti bi se moral s kravo . . . In Per stisne pest, maha z rokami, še se drži na nogah. Orjaška senca mu sledi, zdi se, kakor da je tema dobila glavo, klobuk, roke in noge. Senca za njim je kakor pokrajina in ta pokrajina je Per sam, ki tava nocoj po prerijski mora venomer dalje in dalje. Zdaj Ana spet pričakuje otroka. Kdaj vendar je Simen prišel? O, ol!

Zaihti in se nenadoma ustavi. Ozira se, kdo bi mu pomagal. Pogleda senco: Za božjo voljo, ali veš pomagati?

Senca zmaje z glavo.

In pred njim sta ravnina in mesec. Daljave svet tako blazno povečajo, in ti sam si nič. In pogled zdaj nebo — nikjer ni hriba ne gore, ki bi izrezala kos iz njega, nikjer jezera, ki bi ga snel v svojem zrcalu, morje brez bregov je, zemlja je brez meja. Pogled navzgor — pogled

navdšol! Vse je brez konca. Le pojdi — kam boš prišel, kliči na pomoč, kdo ti bo odgovoril?

(Dalje prihodnjič)

V blag spomin

TRETJE OBLETNICE SMRTI NASE
LJUBLJENE SOPROGE
IN MATERE

Louise Dane

roj. ANDOLŠEK

ki je za vedno zatisnila svoje mile oči
dne 6. novembra 1950

Srčno ljubljeni mi žena,
nepozabna mamica,
težka bila je ločitev,
ko odšla si iz sveta.

Zdaj le mirno tamkaj sniva
in počiva sladko naj,
Bog daj njeni duši blagi
večni mir in sveti raj.

Žalujoci ostali:

SOPROG in HČI

Cleveland, O., 6. nov. 1953.

BRODNICK BROS.

Najlepša zabava v družinskem krogu je
gledanje televizijskih programov . . . zato
nabavite najboljše TV aparate, kakor je

PHILCO GOLDEN GRID TV

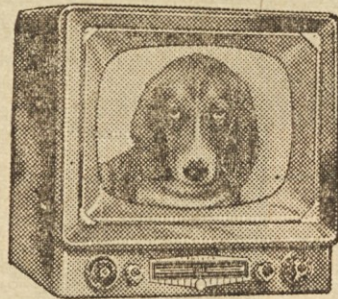
1954 TV PRICE FLASH!

Famous PHILCO GOLDEN GRID

AT NEW LOW PRICES FOR '54!

V vsej današnji TV industriji Philco Golden Grid TV aparat nima para. Sedaj je že tukaj, ta novi aparat za leto 1954 in po tako nizki ceni, kot še nikoli poprej. Pošiljke, ki so ravnokar prispele, vsebujejo tudi Philco Model 4002, pokazan zgoraj, z novo, večjo 21-palčno slikovno ploščo. Obiščite nas — bodite vi med prvimi, da si ga ogledate.

Philco 3000 z 17-palčno sliko je izredno dober kup v pogledu kvalitete. V bogato stilizirani omari predstavlja ta aparat največjo novost tega leta.

New 1954 PHILCO
TV JUST ARRIVED
Beginning at

\$179.95

Including Federal
Tax and Warranty

EASY TERMS

Poslužite se našega "Lay-A-Way" plana pri
nakupu pohištva ali drugih potrebščin
za vaš dom!

Brodnick Bros.

APPLIANCES and FURNITURE STORE

16013-15 WATERLOO RD.

IV 1-6072 - IV 1-6073

ODPRTO V PONEDELJEK, ČETRTEK IN PETEK OD 9 DO 9
V TOREK IN SOBOTO OD 9 DO 6
ZAPRTO CEL DAN V SREDO

Prihranite 50.95

9 kub. čev. COLDSPOT

\$249

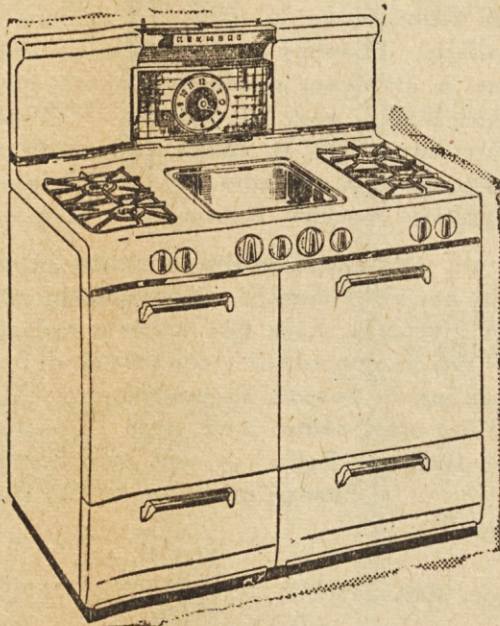
Regularno 299.95

\$10 NAPLAČILA

na Sears ugodne plačilne pogoje

Velik zmrzovalni predal, v katerem je prostora za
40 lbs. širok porcelanasto emajlirani, s steklom pokriti predal za zelenjavo. Poličice na vratih. 1953
Model G9V.

Refrigeratorji—V vseh Sears trgovinah

Prihranite \$80 pri Deluxe
plinskih štedilnikih z dvojno pečico

Regularno
269.95

189.95

\$5 NAPLAČILA

Na Sears
ugodne plač. pogoje

Zunanji trodelni pokrov vam daje rešetko (griddle), peti ogenj ali pa dodatni prostor za delo! Štedilnik ima luč, časomer in uro! Kuhalna plošča je porcelanasto emajlirana, ognji pa so tako nameščeni, da se soda ne prevrne. 1953 Model 297300.

ČTEDILNIKI — V VSEH SEARS TRGOVINAH

"Zadovoljstvo zajamčeno ali vrnemo denar"

SEARS

Carnegie at E. 86th
14922 St. Clair Ave.
4109 E. 131st St.

Lorain at W. 110th
4263 Pearl Rd.
5927 Broadway
328 Broad St., Elyria
95 N. Park Place, Painesville

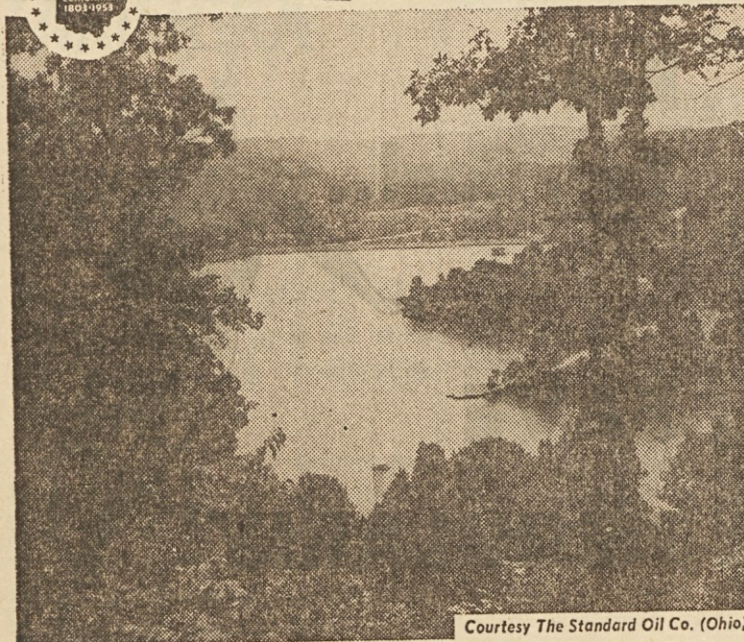

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

LET'S EXPLORE OHIO

Courtesy The Standard Oil Co. (Ohio)

Ohio's first venture in publicly owned and State Parks Division operated vacation playgrounds is the Lake Hope State Park, part of the 18,000-acre Zaleski Forest, 20 miles west of Athens. Vacation cabins, the Lodge dining hall, miles of hiking trails, boating, fishing and swimming at Lake Hope offer every member of the family a variety of recreational and sports adventure. Set in the wooded hills of southern Ohio, Lake Hope is one of this State's famed beauty spots. In pre-Civil War days, the Zaleski Mining Company operated the Hope iron furnace at this location where ruins of early iron furnaces are still to be seen.

Former Ballet Russe Stars Return to Music Hall

"A Streetcar Named Desire" will be the featured work on the program of the Slavenska - Franklin Ballet Company on Saturday evening, Nov. 7th at the Music Hall. This is the first of a number of dance attractions booked for the season by the Cleveland Opera Association under the management of G. Bernardi.

The ballet, derived from the prize winning play of Tennessee Williams, was commissioned especially for this group by Slavenska-Franklin. Valerie Bettis, one of America's great young dancers, choreographed the ballet which closely parallels the story line and the spirit of the drama.

At its New York premier this major work received an accolade of cheers from the audience. Recently, 18,000 people crowded into Lewisohn Stadium in New York to see a return engagement of the company.

Mia Slavenska dances the role of the ill-starred Blanche DuBois, whose sensual drives lead her to inevitable tragedy. Frederic Franklin dances the leading male role interpreting the very masculine and very basic feelings of character Stanley Kowalski.

Scheduled on the same program is the old favorite "The Nutcracker" as well as the premier of two new ballets, "Concert Romantic" and "I Laughed at Spring." Concerto Romantic is set to Franz Liszt's powerful piano concerto in E flat major the famous triangle concert. "I Laughed at Spring" was written and choreographed by Boris Rumanin and can be described as a whimsical piece, alternately moving and gay.

Featured dancers of the company include Sally Seven, Ronald Colton, Lois Elly, Lee Becker, Roland Vazquez, Robert Morrow, Shirley Weaver, Karel Williams, Gene Gavin, the corps de ballet and others. Otto Frohlich wields the baton over the orchestra.

Tickets at popular prices are on sale now at Burrows, 419 Euclid Ave.

White Elephant Sale

The ladies of the St. Mary's P. T. Unit (Collinwood) are holding a White Elephant Sale at the church basement, 15519 Holmes Ave., on Saturday and Sunday, Nov. 7 and 8th. The sale will start 1 p.m. and will continue till 6 p.m., on Saturday and 9 a.m. to 2 p.m. Sunday.

Chairman of the sale is Helen Vukcevic, 15028 Cardinal Ave., UL 1-2881.

St. Mary's Troop 285

The troop committee reports that the bake sale of Sun., Nov. 1st, was a huge success.

This was made possible by the splendid cooperation of St. Mary's Parent-Teachers Unit, the mothers of the parish, and mothers of the scout troop.

They express their sincere thanks to the above groups, whose efforts made the bake possible thru their donations and help.

To better acquaint parents with the scout program, the committee invites all parents to attend any scheduled meeting of the troop. The committee wishes to schedule a father and son Communion and breakfast, to promote this event, any comments or recommendations by the parents are encouraged.

The Catholic Committee for Scouting, St. Mary's Troop 285

Issue Driver Permits

Four Places Listed Besides State Bureau Office

Rumors and newspaper publicity to the contrary notwithstanding, the state license bureau office at 708 St. Clair Ave., N. E. is not the only place in Cuyahoga County where drivers' licenses are issued.

John E. Elder, registrar of the bureau, said there were four other permanent offices in the county where automobile and drivers' licenses may be obtained.

These are the Cleveland Automobile Club, 2605 Euclid Avenue; 15 Front St., Berea; 310 Broadway, Bedford, and 12 W. Orange St., Chagrin Falls.

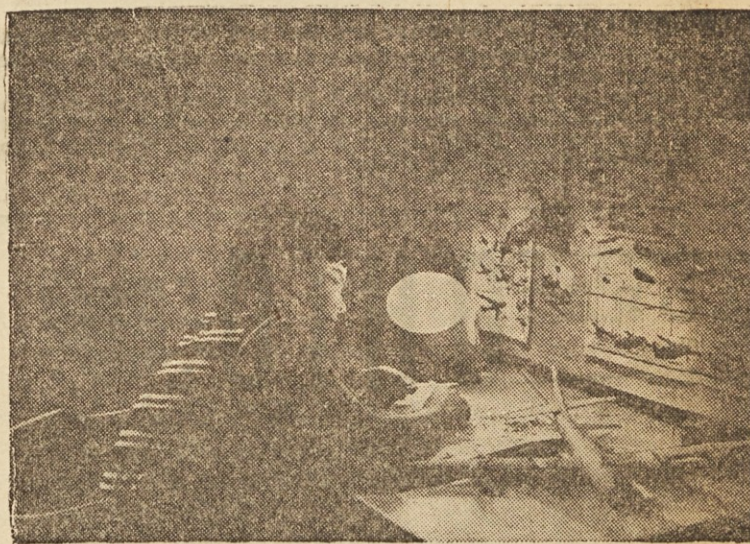
Births

A son, who was named Gerard Joseph, was born recently to Mr. and Mrs. Anthony Kubel, 4815 Farnhurst Rd. Grandmother for the second time is Mrs. Josephine Kozel of 6304 Carl Ave., while Mrs. Mary Kubel of 3512 E. 80 St., is grandmother for the seventh time. Congratulations to all!

Mr. and Mrs. John Surovy, 14928 Sylvia Ave., announce the birth of a little girl, whom they named Diane Marie. The young mother is the daughter of Anton Gospodarich of the same address, who is grandpa for the fourth time. Grandparents for the fifth time are Mr. and Mrs. Steve Surovy of 1484 Ridgewood Ave., Lakewood, O. Congratulations to all!

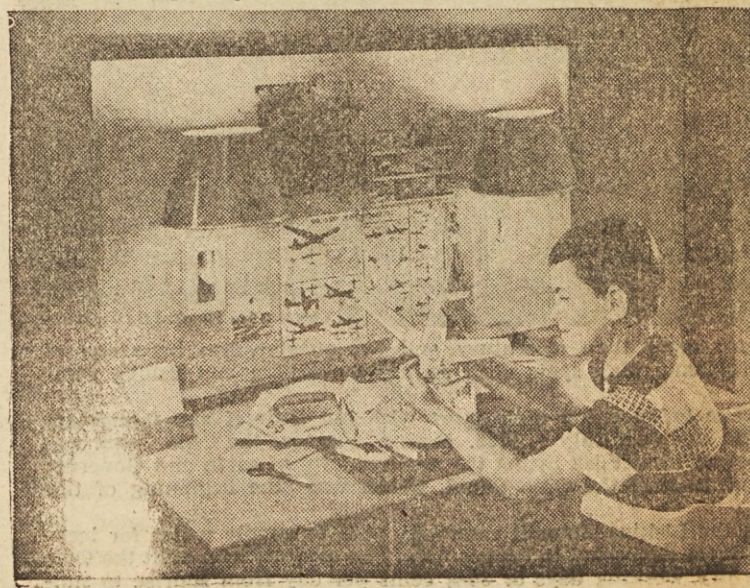
Wedding Bells

Married in St. Agnes Church on Euclid Ave., last Saturday were Jaen Parker and Martin Stefancic, son of Mrs. Jennie Stefancic, 18615 Chapman Ave.

Eyesight Tip: Count Your Lamps

An old technique—before and after pictures—but it teaches a powerful lesson. Sight-saving lamps (bottom) make happy hours. Ask any boy who tinkers with model planes. With adequate, comfortable light, he needn't strain his eyes to see. Unfortunately, in most homes, the kind of pale glow you see in the top photo is still tolerated. Average two-bedroom homes have less than five portable lamps, should have 17, latest studies show. They need more lamps for specific seeing tasks like reading, sewing, studying, writing and, yes, model plane building. To best preserve your eyesight, start by counting the lamps in your home.

SHORTS on SPORTS

By JIM DEBEVEC

Hunter Bags Tea Kettle:

A hunter with poor aim missed a cock pheasant and got a startling reaction.

The shot crashed thru a kitchen window in the home of Harold Bartlett whose ire was roused by the broken glass. A second look by Bartlett increased his anger. The shot had neatly punctured a tea kettle on the stove.

Farm Is Added To Cards

The St. Louis Cardinals announced the National League Club will operate a farm team in Allentown, Pa., next season as a member of the Class A Eastern League.

Bullets Purchase Mark

Workman: Baltimore — Mark Workman, 1951-52 All American basketball player from West Virginia University, was purchased by the Baltimore Bullets from the Philadelphia Warriors of the National Basketball Association.

The 6 ft. 9 Workman was a disappointment in his rookie year last season for Milwaukee and Philadelphia, averaging only 5.1 points a game. In his last two seasons as a collegian, he averaged more than 25 points to a game.

Fewer Ducks in 1953:

Ducks Unlimited reports that the 1953 duck population is lower by about 20% than the flocks on the known flyways a year ago.

Yankees Rub It In — Hire 'Red' Barber:

Walter (Red) Barber, the "Voice of the Brooklyn Dodgers" for 15 years, switched over to the New York Yankees.

"The Old Redhead" will handle the Yankees' clubhouse television programs before and after the games. He succeeds comedian Joe E. Brown on that post. Brown plans to return to show business. Barber has been alternating between radio and television announcing of Brooklyn games.

Harley in Grid Hall of Fame:

Chic Harley, Ohio State University's first All-American, will be inducted into football's Hall of Fame during half-time ceremonies tomorrow at the O.S.U. - Michigan State game.

Harley was named by a national committee, which is establishing a football hall of fame in a building at Rutgers University. The building will house pictures and trophies of those selected by the committee.

Lakers Peddle Hitch:

The Minneapolis Lakers announced the sale of 6 ft. 7 in. Lew Hitch former Kansas State All-American, to the Milwaukee Hawks of the National Basketball Ass'n.

Death Notices

Bajs, Michael—Husband of Mary. Residence at 1265 W. 5th St.

Farcnik, Ludwig — Husband of Mary (nee Rozman). Residence at 866 E. 76 St.

Flack, Frank — Husband of Stella (nee Fransek), father of Marie Macklin, Judy, Patricia, Fred, son of Frank, brother of Stanley, Louis, Andrew. Residence at 9331 Park Hts. Ave., Garfield Hts., Ohio.

Leban, Joseph — Cousin of Leo Wolf. Former residence at 6402 St. Clair Ave. Late residence at Cambridge, O.

Petric, Rudolph—Cousin of Mary Hovecar, Frances Jaklic, Alice Kunal, Mary Hlad. Residence at 1067 Addison Rd., at the home of the Ward family.

Ryavec, Angeline—Wife of Louis, mother of Mildred Loncar, Eleanor "Nec", Frank, daughter of Louise Rink of Homer City, Pa., sister of John, Charles, Louis, Mary. Residence at 809 Ryduard Rd.

Stefancic, Stefan — Husband of Anna (nee Serceji), father of Stephen Jr., Emil, Ann Grabrowski, Dorothy Brozina, brother of Frank, Leopold, Emil. Residence at 893 Ryduard Rd.

Ukmar, John — Husband of A-malia (nee Cecokli). Residence at 9817 Prince Ave.

Vicmar, Andrew — Husband of Josephine (nee Ujeic), father of Andrew Jr., Jennie Slugar, Stanley, Angeline Zalelet, Mary Moskin, Sophie Rathy. Residence at 1256 E. 61 St.

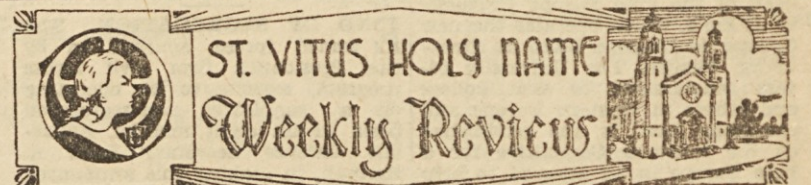
DIET IN YOUTH AND AGE

In a comparatively brief period of time, enormous progress has been made in many fields of medicine. Dietetics provides a striking example.

To take just one development, it used to be widely believed that aging and elderly people needed relatively little in the way of nourishment. The "tea and toast" diet for grandma, which was almost or entirely lacking in protein, was commonplace. The unhappy result was that many old people unknowingly underwent slow starvation because of this inadequate diet.

Now it has been proven that, even though our energy needs lessen as the years pass by, the need for protein stays virtually the same, regardless of one's age. People past 50 should regularly eat a diet which is liberal in its protein content. A protein deficiency leads to a decreased resistance to infectious diseases, poor healing of surgical and other wounds, and various additional menaces to health. And a generous amount of protein in the diet is an important aid in retarding tissue wasting, one of the most characteristic changes that advancing years bring.

For most people, protein comes in its most desirable form in meat. Meat also provides other elements which are important to good health, including vitamins and essential minerals. Science has found that a well balanced diet for practically everyone requires meat at least once a day — and that goes for the old as well as the energetic young.

ST. VITUS POST CATHOLIC WAR VETS

FOR GOD FOR COUNTRY FOR HOME

PROFESSION OF FAITH DAY

The annual CWV "Profession of Faith Day" will be held on Sunday, Nov. 15th, 1953. Cuyahoga County CWV Posts and Auxiliaries will participate in this national observance by attending Holy Mass and partaking of the "Holy Eucharist" at St. Vitus Church on that day. Formation will take place at 8:30 a.m. in the school yard. Our pastor and post chaplain Rev. Louis Baznik will be the celebrant at the 9 o'clock Mass. Following Mass, colors will be raised, after which a breakfast will be served.

CONGRATULATIONS COMMANDER

Congratulations are in order to our newly elected post commander, Al Meglich, on his recent entrance into the happy state of matrimony. Best of luck and God's blessing to Mr. and Mrs. A. Meglich.

CONDOLENCES

To Comrade John Lach, sincere condolences from all members of the post in the passing away of his beloved father last week. May he rest in peace!

POST HIST.

St. Vitus Men's Bowling League

October 29, 1953

The bowlers of our league extend their sincere sympathies to the family of John Lach, Sr., father of Johnny Lach. Mr. Lach died last week. Many of the bowlers paid their last respects after the bowling session last Thursday. Three new faces on the board for high scores. Cimperman Mkt. is all alone in first place as a result of a clean sweep over Brodnick Bros.

In winning they had top game and series of the evening 957-2735. Dave Telban 246 was tops of the evening while H.Szymanski 197-198-204-599 had the best series although several men came close to his total. Cimperman's 2735 is now second on the board and the 957 second for single game. While Nor. Men's Shop 2728 is in third.

Nor. Men's Shop also climbed up a notch as they white - washed Deutsch's Tavern. Dave Telban 246-587 paced the winners.

Nor. Men's Shop 938 900 890 2728 Deutsch's Tav. 831 813 851 2495

Double Eagle Bottling and Cath. War Vets fought to an even split. Frank Bizjak 541 for the Bottles and E. Meser 475 for the Vets paced their teams.

Double Eagle 834 833 861 2531 Cath. W. V. No. 1 859 851 763 2472

Hecker Taverns and Clover Dairy also split with W. Kowal 208-555 for the Taverns and Jim Meglich 204-205-593 for the Milkmen leading their teams.

Hecker Tav. 834 801 839 2474 Clover Dairy 799 804 841 2444

C. and O. Slapniks blasted out a clean sweep over Mezie Ins. as Joe Merhar slammed out 598.

C.O. Slapnik 928 830 899 2657 Mezie Ins. 880 793 888 2561

Al and Ann's Tavern won three points from CWV No. 2. Joe Kogoy 200-576 led the winners.

Al - Ann's Tav. 791 880 862 2533 Cath. WV No. 2 869 769 849 2487

Cimperman Mkt. walloped Brodnick Bros. for all 4 points. Hank Szymanski 204-599 led the winner.

Cimpermans 851 927 957 2735 Brodnick Bros. 848 909 857 2514

Standings of Oct. 29, 1953

Teams	W	L	Pts.
Cimpermans	20	7	26
Cath. W. V. No. 2	16	11	23
C. - O. Slapnik	16	11	23
Nor. Men's Shop	15	12	21
Double Eagles	14	13	18
Mezie Ins.	13½	13½	17½
Deutsch's Tav.	11	16	17
Clover Dairy	14½	12½	16½
Heckers Tav.	11	16	15
Brodnick Bros.	11	16	14
Al-Ann Tavern	11	16	14
Cath. W. V. No. 1	8	18	12

Schedule for Nov. 12, 1953

1-2: Mezie Ins. vs Hecker's Tav.
3-4: Deutsch's Tav. vs. Clover Dairy

5-6: All and Ann's Tav. vs Nor. Men's Shop

7-8: Cimperman Mkt. vs. CWV 2
9-10: CWV 1 vs C. and O. Slapnik
11-12: Brodnick Bros. vs Double Eagle Bottling Co.

ST. VITUS MOTHERS CLUB

St. Vitus Mothers Club is sponsoring a luncheon at the Shaker-Lee Hall on Nov. 12th, promptly at 1:30 p.m.

Chartered busses will be available for those who have made their reservations by Nov. 9th. They will leave from in front of the church at 1 p.m. and return at 4 p.m. Proceeds to be used for the school children's Xmas Party. For reservations call Mrs. Petelin, HE 1-3551 or Mrs. Slogar at EN 1-5887. Everyone is welcome!

"The GAYOMAW Club"

Record Dance

Catholic Young Men and Women's Club will present a record dance at 8:30 p.m. Sun., Nov. 8, 1953, at the Catholic Club, 3606 Bridge Ave. Program will include mixer dance, and refreshments. Social committee members are assisting in arrangements. Co-chairman is Miss Mary Rose Emery, 4920 E. 106th St., Cleveland 25, Ohio.

Monthly Meeting

Election of president, vice-president, treasurer, nad trustees, will be held Wednesday evening, Nov. 11th, 1953, at 8:00 p.m. in the Catholic Club, 3606 Bridge Ave, by the Catholic Young Men's and Women's Club.

Election results will be announced later in the evening during the social dancing program. Refreshments will also be served.

Prospective members, single Catholic Young Men and Women, over 21 years of age, are cordially welcome to attend the meeting and all club events.

Orchestra Dance

Orrin Ide's Orchestra, a regular feature of Columbia Barroom, Columbia Township, O., will be the feature of the Catholic Young Men and Women's Club "Moon-Beam" dance, Friday, Nov. 13, 1953, at 9 p.m. in St. Wendelin's Church Hall, 2231 Columbus Rd., Cleveland. Donation is \$1.00 per person, and everyone is welcome to attend.

Monthly Communion Breakfast

Catholic Young Men and Women's club members will assist at 10 a.m. Mass, Dialogue style, Sun., Nov. 15, 1953, in Corpus Christi Chapel, St. Joseph Seminary of the Blessed Sacrament Fathers, 17608 Euclid Ave.

Communion Breakfast will follow in the guild room. Rev. Raymond Fontaine, SSS., Ph.D., Spiritual Director, will be guest speaker.

AMERIŠKA DOMOVINA

CONDENSED NEWS FROM OUR HOME FRONT

Cleveland, Ohio

Joe and Antonia Vadal of Geneva, Ohio, have sold their farm and have gone to Florida for their permanent residence.

Taken ill suddenly was Mrs. Margaret Hovecar, wife of Joseph Hovecar of 14805 Darwin Ave. She was taken to Huron Rd. Hospital. We wish her a speedy recovery!

Mrs. Mary Kovacic and her husband, Chardon, Ohio, left for California, where they will stay for 18 months while the husband is in service. Mary is the daughter of Mrs. Agnes Dragolich of 17904 Brazil Rd.

Mrs. Anna Koscec of 6722 Edna Ave., wishes to thank all her friends for cards, gifts and flowers received during her illness. She is still under the doctor's care and would welcome visitors.

On vacation here last week were Mr. and Mrs. Karl Kokal, who came from Sherman Oaks, Calif., to stay with their daughter, Mrs. Mary Jean Novak in Bedford, O. and are saying "hello" to all their friends.

Taken to Polyclinic Hospital on Carnegie Ave., last week was Christine Komin Leslie. We wish her a speedy recovery!

Mrs. Jas. Gospodarich of 14928 Sylvia Ave., has returned home from the hospital and wishes to thank everyone for their visits, cards and flowers. Visitors are welcome at home.

Plainfield, N. J. — Fritzke, a 3-year-old beagle hound, lost on a hunting trip nearly 18 months ago, found his way home to his owner, patrolman Arthur Boylan. Boylan said the dog walked in, curled up and went to sleep, just as though he had never been away.

Lafayette, Indiana. — Thieves entered a store and stole \$18 worth of boys' sport shirts across which were emblazoned the

words "I'm a Little Stinker."

North Platte, Nebr. — They not only score eagles on the North Platte Country Club golf score, they also catch 'em. Club Manager Chet Butterfield ran down and caught one of the birds after it showed up on the course with a busted wing.

Eugene, Ore. — An inmate of the city jail here finds his 140th jail sentence harder than usual. On the 139th arrest he started a fire that burned the cot mattress in his cell. Judge John L. Barber Jr., gave him an additional 30 days, specifying there would be no mattress in the cell.

Knoxville, Tenn. — There may be larger families, but William Bey would like to hear of them. Bey is the father of 32 children—the oldest 62, the youngest six. Bey, a native of French Morocco and a Moham-medan, is 83.

Santa Fe, N. Mex. — Noted in State Police Chief Joe Roach's monthly bulletin to his force was the following "The new patrol cars are coming out with large seats — so are the older officers."

Birmingham, Mich. — Unable to pay a fine and costs of \$10 for theft of a pair of shoes, J. William My-bins, of Ferndale, faced the prospect of going to jail. But Ed Williamson, also of Ferndale, put up the money. That surprised J. J. Gaffill, justice of the peace, for Williamson was the complainant.

New York, N.Y. — Local newspaper quoted a Finnish magazine as reporting: "Thousands are getting married. Statistics show that 64,462 persons were married in Finland during 1952. Of these, 32,230 were women." Looks like there's a deficit somewhere!

Houston, Texas. — Sentenced to 5 years in prison and ordered to pay a \$10 fine, mari-

juana peddler John Hehnandez barely flinched, but asked: "When do I have to pay the fine?"

Indianapolis, Ind. — Assigned to keep order at the strike-bound Indiana Bell Telephone Co., policeman Carey Bennett met CIO picket Margaret Brabham and 7 weeks later persuaded her to leave the picket line and marry him.

Toledo, O. — Police considered carefully, finally decided to arrest both, driving instructor Geo. W. Hall, Jr., and pupil Neljle E. Vasold for reckless driving, after their dual-control car hit a parked automobile.

Oklahoma City, Okla. — On trial for forgery, ex-convict Ralph Acuff decided to act as his own lawyer, put himself on the witness stand, asked questions and answered them, but he failed to convince the jury, which deliberated for 45 minutes and found him guilty as charged.

Galesburg, Ill. — Howard Furman, 41, parked his car next to a sign reading "You are leaving the sweetest city this side of heaven" — went to sleep, and woke up to find himself under arrest, and had to pay a \$125 fine for reckless driving.

Edinburg, Tex. — Arrested for possessing ten marijuanna cigarettes, Rosendo Ureste, 33, expressed surprise: "Other people get drunk and don't go to jail, and I never drink."

Fort Sill, Okla. — Army Captain James C. Blackford began a new morale program: to each man in his company on his birthday — a cake, a three-day pass and a personal letter of greeting.

Celebrating their 40th wedding anniversary Sunday, Nov. 8th, are Mr. and Mrs. Anton Gobec of 5911 Prosser Ave. Congratulations and wishes for a Golden Wedding Anniversary.

This and That from Washington

By Congressman Frances P. Bolton

THE HARMON FAMILY. Many of you will remember the Ralph Harmon family which lived on Prospect Street years ago. Grace, the older daughter, married Livingston Mather. Her younger daughter is the wife of Sterling McMillan, professor of economics at Western Reserve University. Grace's sister, Sue, married the Hon. John Penley, long the Hungarian Consul in Cleveland, then Counsel for the Hungarian Legation in Washington and later its Minister. Following this he was Representative of Minorities in Geneva. Having resigned when the Communists took over his country, he became an American citizen and taught at Dartmouth College.

Mrs. Bolton

I have just learned with pleasure that he has been appointed the head of the Free Europe University in Exile, which operates the new College de l'Europe Libre at Strasbourg, France. The University offers scholarships to that college and others in Western Europe and the Near East. It was established by the National Committee for a Free Europe in an attempt to help young exiles from Albania, Bulgaria, Czechoslovakia, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland, Rumania, and Yugoslavia.

It is now aiding some 250 young men and women to get a college education. Most of them attend the College de l'Europe Libre, which is in an old French chateau. The students study at the University of Strasbourg and receive degrees from that institution.

PULSE OF THE NATION. How sound is America's economy?

One can hardly find a better barometer than our savings: people's bank deposits or purchases of savings bonds. Two recent reports indicate that our country is on a sound, healthy footing.

There were \$3.3 billion worth of Series E and H savings bonds purchased during the first nine months of this year—\$152 million more than those cashed in. Last month alone, \$343 million worth of those bonds were sold, an increase of 18 percent over the same month last year.

Individuals saved \$3.7 billion in the second quarter of 1953. The increase was \$2.3 billion over the same period of 1952, an increase of 160 percent! The Securities and Exchange Commission said: "The high rate of saving was characterized by a substantial flow of funds into the more stable types of investment, such as savings accounts, insurance, and building and loan associations."

These are striking examples of the American people's faith in President Eisenhower's Administration.

END OF SEGREGATION. The armed forces, spurred on by the President's firm civil rights program, expects to be operating on a completely non-segregated basis within eight months. Assistant Defense Secretary John A. Hannah, in making this announcement, pointed out that the Navy and Air Force are completely integrated right now.

Mr. Hannah said the last civil rights "target" is the Army. Ninety-five percent of all Negro soldiers are now in integrated units and the Army is rapidly disbanding the remaining Negro units. He predicted that the integration would be complete in eight months.

This commendable action is by no means an isolated trend, for race barriers are being eliminated in every field of Government.

within the Austrian Empire were usually granted to the province of Carniola only. In the Slovenian part of Styria, Slovenian became the language of instruction in schools in the country, while schools in cities and towns remained German. In the Slovenian part of Carinthia (at present in Austria), Slovenian became the language of instruction in a very limited number of schools, the rest of the schools for Slovenian children became nominally "bilingual" (bilingual), but in reality a very successful means of Germanization using the native language only during the period until the child could master German.

(Continued next week)

(Clip and save for your scrapbook of the history of your ancestors.)

No Mail on Armistice Day, November 11

No mail deliveries will be made and service normally given to business firms who call for their mail at the Main Post Office, Stations and Branches will not be provided on that day. Lobbies at stations and branches will be open until 10 o'clock a.m. for the accommodations of patrons who rent Post Office lock boxes, no window service will be provided. However, regular daily window service will be maintained at the Main Post Office for acceptance of parcel post, sale of stamps, payment of advanced deposits, meter settings, registry, general delivery and lock box service. Claims and inquiry section, philatelic stamp, redemption, money order and postal savings units will be closed all day.

JOS. F. PROSSER,
Postmaster

Trieste Dispute

The Star published on Oct. 15 a report from Venice in which Constantin Fotich declared himself in favor of a plebiscite in the disputed Trieste area.

Given without limitation and explanation, a plebiscite in the area can in the present situation only mean an opportunity for a general balloting either in favor of Italy or Yugoslavia.

This opinion was presented as a declaration of an outstanding anti-Communist Yugoslav. In fact Constantin Fotich cannot speak on behalf of the anti-Communist Slav population concerned and is in no way entitled to express its feelings.

The Slav population of Trieste area composed of Slovenes and Croats. Having a life-time experience with the public affairs of our co-nationals and knowing the present trends and implications in detail, we dare to say that a plebiscite in the area would be at present impossible or at least morally unpermissible. The citizens of the area would have to choose between chauvinistic Italy, which in all its history mercilessly suppressed our national minorities, and the Yugoslav tyranny. They would, therefore have to betray either their national feelings and heritage or their most profound hatred and dislike of communism. Each and every citizen of our origin in the area would find himself in a position similar to that of an innocent person forced to

choose the way of his or her own execution, to choose death in the electric chair or in the gas chamber.

We believe that the proper solution of the Trieste problem can be found within the idea of the "Free Territory" comprising both zones, organized on the basis of principles of democracy, with a neutral administration which would fully respect equal rights of full citizens regardless of their origin and protect the national and cultural heritage of all groups.

Dr. Vladko Macek,
President, Croatian Peasant Party;
Dr. Miha Krek,
President, Slovenian Christian Democratic People's Party.
("The Evening Star", Washington, D.C., Oct. 23, 1953.)

Rich's Auto Body Shop

COMPLETE AUTO SERVICE
Painting - Motor Service
Ignition - Brake Service
1078-80 East 64th Street
Tel. HE 1-9231 — HE 1-4947

BEROS STUDIO

8116 ST. CLAIR AVENUE TEL.: EN 1-0670
For the Best in Photography — Weddings in Studio;
Candid; in Church and Home; Satisfaction Guaranteed.

OLD FASHIONED CHARM In Modern Rayon Challis

YOU'LL LOVE the lavender and lace look of this easy-to-make nightie. In a wonderfully soft Avisco rayon challis, it's a perfect gift to give or receive. Whether you're an experienced sewer or just a beginner, you'll find many different ideas for easy-to-make gifts in the new "Gift Ideas" leaflet. Send for your FREE copy now by writing the Woman's Editor of this paper and requesting a copy.

In 1952, — 265,430 pedestrians were injured in U.S. traffic accidents.

—For Your Freezer—

We cut, prepack and deliver any amount of meat
ZLATE'S MARKET
662 E. 140 St. MU 1-9160

NOTICE

You can pay Gas, Water, Electric and Telephone bills every day at the office of

MIHALJEVICH BROS. CO.
6424 ST. CLAIR AVE.
With our Special Money Orders you can pay all other bills, such as doctors, hospitals, rents, stores, etc.
Office Hours: 9 A.M. to 6 P.M.

Charles & Olga Slapnik
FLOWER SHOP
FLOWERS FOR ALL OCCASIONS
6026 St. Clair Ave.—EX 1-2134

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS and FURNITURE DEALERS
1533 East 62 St. Henderson 1-2088
COLLINWOOD OFFICES:
17002-10 Lakeshore Blvd. Kenmore 1-5890
15301 Waterloo Road Kenmore 1-1235

Reach
Your Goal..

SAVE
REGULARLY!

Your savings goal may be a home of your own, a business, an automobile or something else that requires money. Make a start now towards that goal by opening a savings account, then add to it regularly. Each saver's funds are insured to \$10,000 by Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

CURRENT RATE $2\frac{1}{2}\%$ PER YEAR

ST. CLAIR Savings-Loan Co.
813 E. 185th St. IV 1-7800
6235 ST. CLAIR HE 1-5670

The Struggle for Equality of Slovenians Before World War I

By E. A. KOVACIC

The history of the Slovenian national renaissance proved of influences of the ideas of Enlightenment and romanticism. Both cultural movements tended to pay attention to new nations who in the modern history did not organize separate political structures or were on the way to organize them. Both movements declared the necessity to study history and antiquities of these nations to develop their languages and literatures.

Enlightenment as well as homanticism remained primarily literary and scientific movements limited to intellectuals who really followed their program. It was in the first part of the 19th century that the Slovenians created their poetry and prose on the artistic level of the historical European literatures. The development of literature was the first sign of life of the Slovenians developing to a separate nation.

Ideas of the French Revolution swept away the former rights and social privileges of the nobility. In Slovenia, these ideas of equality found its way to the people in the revolutionary year of 1848 and later especially after 1860. The trend toward democracy in the Austrian political life at the end of the 19th century gave the Slovenians a place among the active forces of the political life, thus making the Slovenians a political nation in a similar way as romanticism made them a literary nation. After 1860, the Slovenian political life found the necessary background to develop into a strong national movement struggling for the equality of the Slovenians and their language in the public life.

National leaders tended to give the Slovenians the same characteristic qualities possessed by the great historical nations in Europe. According to their tendencies, the literature should develop further, there should be a development of the press and scientific literature,

and the Slovenian language, used in the early 19th century almost exclusively by peasants and servants and their priests, should become a language of all the social groups and especially a language of the steady growing city population.

The tendency naturally led to the demand that Slovenian should become the language for schools and offices for the Slovenians. Therefore it became a necessity to demand a unification of the entire territory populated by the Slovenians into one province with as much as possible self-government.

In 1848, the year of the first Slovenian political program demanding "United Slovenia", there was still the entire Slovenian territory a part of the Austrian Empire, although divided into different provinces within it. In 1866, Venetian Slovenia became a part of Italy and in 1867, the Slovenian territory beyond the River Mura was included into the Hungarian part of the Hapsburg Empire.

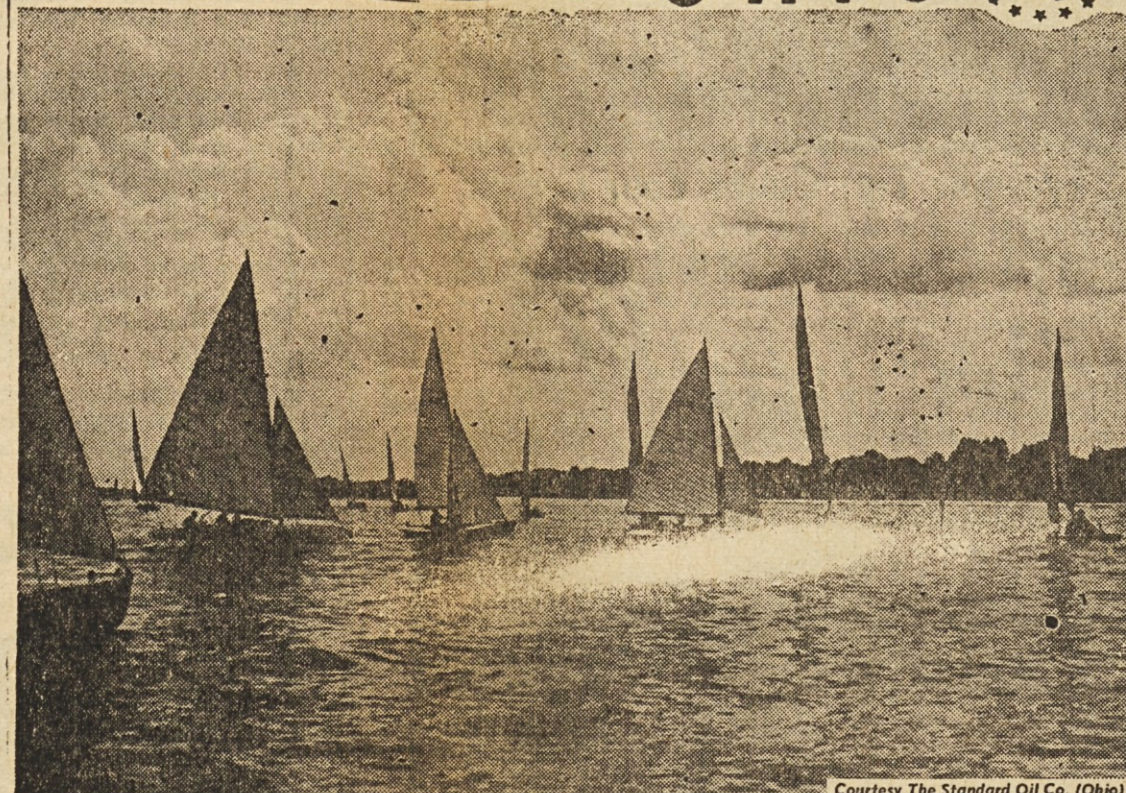
At its beginning, the national movement of the Slovenians did not find any fierce opposition, for the cultural movement of romanticism granted to each nation its right to its customs, language, and literature. As soon as the ideas of the Slovenian national movement found its way into politics, the clash between the growing German nationalism and the Slovenians came to appearance and became gradually harsher and harsher. The German nationalistic movements that found many adherents also among the German-speaking population in Austria claimed the entire territory belonging to the former Roman Empire of the German nation as a German cultural territory. The Germans described the privileges of the German language in schools and public life as a "historical possession" that has to be defended for future generations. Modern German nationalists spoke more and more about a German bridge to the Adriatic Sea that could be established only on the Slovenian territory.

In the central Slovenian province of Carniola (Kranjska), the right to use Slovenian in schools and offices became the most important factor for the development of the Slovenian speaking city-dwellers. But even in Carniola, in the province belonging entirely to the end of the Austrian Empire, besides, the capital invested in growing industrial enterprises, as well as in a great deal of banks and business remained in German hands. Also the former feudal nobility remained German.

The victory of the Slovenian national movement in Carniola was a result of the fact that the province had a national homogeneous character. For the provinces of Styria and Carinthia had a Slovenian population only in their southern parts, the national movements of the Slovenians were not as successful as in Carniola. The Germanization of the Slovenian population in Styria and Carinthia was still going on and was recorded by the official Austrian census.

The rights that the Slovenian representatives in the Austrian Diet in Vienna were fighting for in alliance with the rest of the Slavs

LET'S EXPLORE OHIO

Buckeye Lake in Central Ohio, for more than a century and one-quarter, has been one of this State's most popular water recreational play spots with sailing, swimming and fishing competing for top favor.

Sailing enthusiasts on Buckeye Lake today enjoy their sport with but little if any thought of the historic event that was enacted on this spot July 4, 1825. Here it was that the Ohio Canal was started, with Governor DeWitt Clinton of New York lifting the first spadeful of earth and Governor Jeremiah Morrow of Ohio the second, to start the Ohio Canal, which was "the beginning of this State's prosperity."

Buckeye Lake was then known as the Licking Summit reservoir, built to supply water for lockage on the canal that crossed Ohio from Cleveland to Portsmouth. The workers who built the Ohio Canal were paid "\$8 for twenty-six dry working days or 30¢ cents per day from sunrise to sunset. They were fed well and housed in shanties."

**LET YOUR
AUTOMOBILE
ACT AS
SECURITY
FOR A
LOAN
LOW RATE
includes
LIFE INSURANCE
PROTECTION**

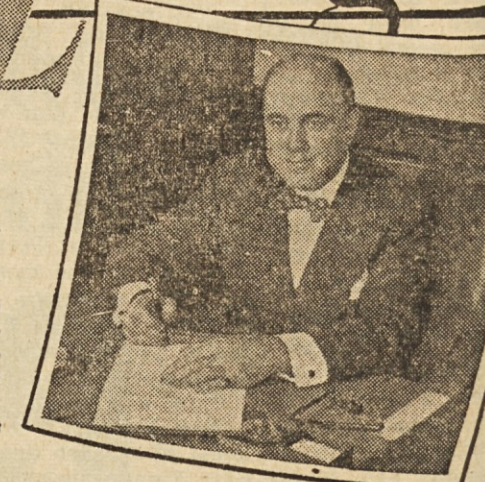
**NORTH AMERICAN
BANK**

15619 WATERLOO ROAD
6131 3496
ST. CLAIR AVE. EAST 93RD ST.

MAKING THE
BEST OF

Living

This man started out for himself many years ago, and soon established a successful one-man business. Then came the problem that after his death his widow might be obliged to sell the business at a loss. Sun Life of Canada Business Insurance solved this. Now the enterprise will be purchased from his widow by senior employees at a figure set during his lifetime.

PLANNED LIFE INSURANCE BRINGS PEACE OF MIND

Without obligation, let me tell you how the facilities of the SUN LIFE ASSURANCE COMPANY OF CANADA can best meet your particular needs in a way that will fill your pocketbook.

MICHAEL & JOHN R. TELICH

2121 N. B. C. Bldg.
CH 1-7877